İNGİLİZCE-TÜRKÇE ARAPÇA SÖZLÜK

(Atasözleri ve Deyimler)

Prof. Dr. Azmi YÜKSEL
Gazi Eğt. Fakültesi

M. Lütfü YILMAZ
Dörtyol İ.H.L. Öğretmeni

K.P.D.S., İmam Hatip, İlahiyat, Arap Dili ve Edebiyat Fakülteleri İçin Kaynak.

BİRLEŞİK

Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü

İngilizce - Türkçe - Arapça

Prof.Dr. Azmi YÜKSEL
Gazi Eğt. Fakültesi

M. Lütfü YILMAZ
Dörtyol İ.H.L. Öğretmeni

ANKARA - 1993

Dizgi: Öncü Limited • 230 73 52 - 231 20 26
Baskı: Kar Ofset
Yayın ve Dağıtım: **BİRLEŞİK DAĞITIM KİTABEVİ**
Tuna Cad. Türk-İş Pasajı 9/6
Kızılay/ANKARA
Tel: 433 31 47

ÖNSÖZ

Bu kitap Beyrut'ta Dâru'l-bihâr yayınevi tarafından yayınlanan "A Dictionary of English and Arabic Proverbs" adlı eser esas alınarak hazırlanmıştır. Esere İngiliz ve Arap halkları arasında yaygın olarak kullanılan atasözleri alınmıştır. Verdiğimiz Türkçe karşılıkları incelendiğinde bunların bizde de çok yaygın bir biçimde kullanıldıkları açıkça görülecektir. Bu atasözleri, İngilizceleri esas alınarak alfabetik sıra içerisinde verilmişlerdir. Ancak içerisinde atasözlerinin yanısıra az da olsa deyimlerin de bulunması sebebiyle bizler kitabımıza "Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü" adını vermeyi uygun bulduk.

Atasözlerinin ve deyimlerin Türkçe ve Arapça karşılıkları verilirken İngilizce asılları esas alınmıştır. Tam karşılıkları bulunabildiği zaman aynen verilmiş ancak bulunamadığı hallerde çeviri yoluna gidilmiştir. Türkçe'de aynı ya da çok yakın anlamlı atasözlerinin bulunması halinde birden fazla karşılık verilmesi uygun görülmüştür.

Arapça metin tekrar gözden geçirilmiş, gerekli görülen değişiklikler yapılmıştır. Bu değişiklikler bazen ilaveler yapmak, birden fazlà karşılık vermek ve bazen de aslını kısmen ya da tamamen değiştirmek suretiyle yapılmıştır.

Bu çalışmanın, İngilizce, Arapça ve Türkçe öğrenme çabasında olan kimselerin yanısıra atasözlerine ve deyimlere ilgi duyan araştırmacılara da yararlı olacağı ümidindeyiz. Çalışmalarımız sırasında Arapça metni okuyarak bize bir takım önerilerde bulunan Prof. Dr. Raşid Haddad'a ve dizgiyi titizlikle yapan Öncü Limited çalışanlarına teşekkür ederiz.

Proverbs (Atasözleri) الأمثال

Proverbs are the adornment of speech.
Atasözleri konuşmanın süsüdür.

ٱلأَمْثَالُ زِينَةُ ٱلكَلاَمِ.

Proverbs are the wisdom of the ages.
Atasözleri nesillerin (ilmidir) birikimidir.

ٱلأَمْثَالُ حِكْمَةُ ٱلأَجْيَالِ.

Proverbs are the off spring of experience.
Atasözleri tecrübenin ürünüdür.

ٱلأَمْثَالُ وَلاَئدُ ٱلاِخْتِبَارِ.

Nothing travels so much as a proverb.
Hiçbir şey atasözü kadar yaygın değildir.

أَسْيَرَ مِنْ مَثَلٍ.

Popular proverbs flavour speech.
Yaygın atasözleri söze tat katar.

أَمْثَالُ ٱلعَوَامِّ مِلْحُ ٱلكَلاَمِ.

A Proverb never tells a lie.
Atasözü asla yalan söylemez.

لَيْسَ لِمَثَلٍ أَنْ يُغَايِرَ ٱلوَاقِعِ.

A

1. Abandoned property teaches people to steal.
Sahipsiz (terkedilmiş) mal insana hırsızlığı öğretir.
اَلرِّزْقُ السَّايِبُ يُعَلِّمُ النَّاسَ اَلْحَرَام.

2. A bird in hand is worth two in the bush.
Eldeki bir kuş, ağaçtaki iki kuştan iyidir.
عُصْفُورٌ فِي اَلْيَدِ خَيْرٌ مِن اثْنَيْن على الشَّجَرَة.

3. A black hen will lay a white egg.
Siyah tavuk da beyaz yumurta yumurtlar.
الدَّجَاجَةُ السَّوْدَاء تَضَعُ اَلْبَيْضَةَ اَلْبَيْضَاء.

4. A bird is known by its note and a man by his talk.
Kuş sesiyle, kişi konuşmasıyla tanınır.
يُعْرَفُ الطَّيْرُ مِنْ تَغْرِيدِهِ وَاَلْمَرأُ مِنْ كَلاَمِه.

5. A blind man will not thank you for a mirror.
Kör adam, ayna hediye ettiğin için sana teşekkür etmez. / Köre ayna satılmaz.
لَنْ يَشْكُرَكَ اَلأَعْمى على مِرْآةٍ تُهْدِيهَا إِلَيه.

6. Absence makes the heart grow fonder.
Ayrılık, kalpteki sevgiyi arttırır.
اَلْفِرَاق يَزِيدُ اَلْقَلْبَ وُلُوعًا / الهوى من النوى.

7. A chatterbox loses people's respect.
Çok konuşmak (gevezelik) saygıyı azaltır.
كَثِيرُ اَلْكَلاَم قَلِيلُ اَلاحْتِرَام.

8. A cock crows on his own dunghill.
Her horoz kendi çöplüğünde öter.
كلّ ديك على مَزْبَلَتِهِ صَيَّاحٌ / كل كلب ببابه نبّاح.

9. Actions speak louder than words.
Lafla peynir gemisi yürümez.
اَلأَعْمَالُ أَفْصَحُ مِنَ اَلأَقْوَال.

10. A constant guest is never welcome.

Dosta çok varan kişi ekşi yüz görür.

الضَّيْفُ الدَّائِم لاَ يَلْقى التَّرْحيب.

11. A crooked stick will have a crooked shadow.

Eğri çöpün gölgesi eğri olur. / Eğri çöpün gölgesi doğru olmaz.

لاَ يَسْتَقِيمُ الظِّلُ وَالْعُودُ أعْوَج. / الظِّلُّ الأعْوَج مِنَ الْعُودِ الأعْوَج.

12. A cunning knave needs no broker.

Hilekar adam aracıya ihtiyaç duymaz.

اَلْخَبِيثُ الْمَكّار لاَ يَحْتَاجُ إلى سِمْسَار.

13. A deceitful peace is more harmful than open war.

Hileli barış açık harpten daha kötüdür.

سِلْمٌ خَادِع شَرٌّ مِنْ حَرْبٍ مَكْشُوفَة.

14. A disease known is half-cured.

Teşhis tedavinin yarısıdır.

إذَا عُرِفَ الدَّاءُ سَهُلَ الدَّوَاءُ.

15. A dog is a dog though a golden collar is put around its neck.

Altın tasma da taksan köpek, köpektir.

اَلْكَلْبُ كَلبٌ وَلَوْ طَوَّقْتَهُ بِالذَّهَب.

16. A drowning man will catch at a straw.

Denize düşen yosuna (yılana) sarılır.

اَلْغَرِيقُ يَتَعَلَّقُ بِحِبَالِ الْهَوَاء.

17. A drowning man does not fear getting wet.

Ölmüş eşek kurttan korkmaz.

أنَا الْغَرِيقُ وَمَا خَوْفِي مِنَ الْبَلَل.

18. Advice was once worth a camel; now it arouses enmity.

Eskiden nasihatin karşılığı bir deve iken şimdi düşmanlık oldu.

كَانَتِ النَّصِيحَة بِجَمَل ؛ أصْبَحَت الْيَومَ بِعَدَاوَة.

19. A father's anger is part of God's wrath.

Babanın öfkesi Allah'ın gazabından sayılır.

غَضَبُ الأب مِنْ غَضَبِ الرَّبّ.

20. Affluence comes after distress.
Sıkıntının ardından bolluk gelir.
مَا بَعدَ الشِّدَّةِ إلاَّ الرَّخاء.

21. A foolish man is his own enemy.
Cahil kendisinin düşmanıdır.
اَلْجَاهِلُ عَدُوٌّ نَفْسِهِ.

22. A fault confessed is half-redressed.
Eğilen baş kesilmez / Aman diyene kılıç kalkmaz.
مَنِ اعْتَرَفَ بِذَنْبِهِ لاَ ذَنْبَ عَلَيْهِ.

23. A favour ill-placed is great waste.
Layık olmayana yapılan iyilik boşa gider.
اَلْمَعْرُوفُ فِي غَيْرِ أَهْلِهِ خَسَارَة.

24. A forced kindness deserves no thanks.
İstenmeyerek yapılan iyilik teşekküre değmez.
اَلإِحْسَانُ الْمُتَكَلِّفُ لاَ يَسْتَحِقُّ الثَّنَاء.

25. A friend in need is a friend indeed.
İyi dost kara günde belli olur.
الصَّدِيق فِي وَقْتِ الضِّيق.

26. A friend of the beloved is a friend, and that of the foe is a foe.
Dostun dostu dost, düşmanın dostu da düşmandır.
صَاحِبُ الْحَبِيبِ حَبِيبٌ، وَصَاحِبُ الْعَدُوِّ عَدُوٌّ.

27. A friend's frown is better than a fool's smile.
Dostun surat asması, aptalın tebessümünden daha iyidir.
عَبَسَةُ الصَّدِيقِ خَيْرٌ مِنِ ابْتِسَامَةِ الأَحْمَق.

28. A friend who does no good: an enemy who does no harm.
Faydasız bir dost zararsız bir düşmandır.
صديقٌ لاَ يَنْفَعُ، عَدُوٌّ لاَ يَضُرُّ.

29. A full purse never lacks friends.
Paran çoksa dostun da çoktur.
اَلْكِيسُ الْمَلآن لاَ يَفْتَقِدُ الْخِلاَّن.

30. After great effort he explained that water is water.
Büyük bir uğraşıdan sonra, suyun su olduğunu açıkladı.
فَسَّرَ ٱلْمَاءَ بَعْدَ الْجَهْدِ بِالْمَاءِ.

31. A gift with a kind face is a double grace.
Bir şeyi güler yüzle vermek kat kat hasenedir.
اَلْعَطَاءُ بِوَجْهٍ بَشُوشٍ حَسَنَةٌ مُضَاعَفَةٌ.

32. A glowing coal burns only in its place.
Ateş düştüğü yeri yakar.
اَلْجَمْرَةُ لاَ تُحْرِقُ إلاَّ مَكَانَهَا.

33. A good anvil is not afraid of the hammer.
Örs çekiçten korkmaz.
السِّنْدَانُ ٱلْمَتِينُ لاَ يَخْشَى الْمِطْرَقَةَ.

34. A good book is a great friend.
İyi bir kitap iyi bir dosttur.
اَلْكِتَابُ النَّافِعُ صَدِيقٌ حَمِيمٌ.

35. A good example is the best sermon.
İyi örnek, en güzel öğüttür.
اَلْقُدْوَةُ الْحَسَنَةُ خَيْرُ مَوْعِظَةٍ.

36. A good heart makes a happy face.
Temiz kalp, yüzü parlak kılar.
اَلْقَلْبُ الطَّيِّبُ يَجْعَلُ ٱلْوَجْهَ نَضِيراً.

37. A good name is better than gold.
Güzel bir şöhret altından daha iyidir.
السُّمْعَةُ الطَّيِّبَةُ خَيْرٌ مِنْ ذَهَبٍ.

38. A guilty conscience needs no accuser.
Eğriyim neden korkarım, doğruyum neden korkarım?
الضَّمِيرُ ٱلآثِمُ لاَ يَحْتَاجُ إلى إصْبَعِ الاتِّهَامِ.

39. A high-hanging bunch of grapes is sour.
Yüksekte asılı duran üzüm ekşi olur.
(Kedi uzanamadığı ciğere, murdar der.)
اَلْعُنْقُودُ ٱلعَالِي حِصْرِمٌ.

40. A house in the sun never calls a doctor.
Güneşin girdiği eve doktor girmez.
اَلْبَيْتُ الذي تَدْخُلُهُ الشَّمْسُ لاَ يَدخُلُهُ الطَّبِيبُ.

41. A hungry man is an angry man.
Aç adam, kızgın olur.
الرَّجُلُ الْجَوْعَان رَجُلٌ غَضْبَان.

42. A Jack of all trades is a master of none.
Çok işle uğraşan hiçbirini iyi yapamaz.
«كَثِيرُ الْكَارَاتِ قَلِيلُ الْبَارَاتِ».

43. A large head, but small brains.
Büyük kafanın, aklı kısa olur.
رَأسٌ كَبِيرٌ، وَعَقْلٌ صَغِيرٌ.

44. A lazy man's head is Satan's workshop.
Tembel kafa şeytanın iş yeridir.
رَأسُ الْكَسْلان مَعْمَلُ الشَيْطَان.

45. A lie is for a while, truth till the Last Day.
Yalan bir anlık, doğru ise kıyamete kadardır.
جَوْلَةُ الْبَاطِلِ سَاعَةٌ، وَجَوْلَةُ الْحَقِّ إلى قِيَامِ السَّاعَة.

46. A little learning is a dangerous thing.
Az bilgi tehlikelidir.
اَلعِلْمُ الْقَلِيلُ شَيْءٌ خَطِير.

47. A living dog is better than a dead lion.
Diri bir köpek, ölü bir arslandan iyidir.
كَلْبٌ حَيٌّ خَيرٌ مِنْ أسَدٍ مَيِّتٍ.

48. All cats are grey in the dark.
Karanlıkta bütün kediler boz renklidir.
جَمِيعُ الْقِطَطِ غَبْشَاء في الظّلاَم.

49. All doors are open to courtesy.
Güzellikle bütün kapılar açılır.
بِاللُّطْفِ تُفْتَحُ جَمِيعُ الأَبْوَاب.

50. All roads lead to the mill.
Bütün yollar, değirmene çıkar.
جَميعُ الطّرُق تُؤَدّي إلى الطّاحُون.

51. All is well that ends well.
Hayır, sonu güzel olandadır.
اَلْخَيْرُ في حُسنِ ٱلخِتَام / خيْر العمور أحْمَدها مغبّةً.

52. All that glitters is not gold.
Her parlayan şey, altın değildir.
مَا كُلّ مَا يَلْمَعُ ذَهَبًا.

53. All that goes up must come down.
Her çıkışın bir inişi vardır.
وَرَاءَ كُلِّ طَلْعَةٍ هُبُوطٌ.

54. All truth is not always told.
Her bilinen söylenmez / "Kör kadı" diyecek kadar doğru söz de işe yaramaz.
مَا كُلّ مَا يُعْلَمُ يُقَال.

55. A long tongue has a short hand.
Uzun dilin eli kısa olur / Adadığın çok verdiğin yok.
اللّسَانُ الطّويل يَدُهُ قَصيرَةٌ.

56. A lover of his money has no lover; an enemy of his money has no enemy.
Parasını sevenin dostu yoktur. Parasına düşman olanın da düşmanı yoktur.
حَبيبُ مَالِه لاَ حَبيبَ لَهُ، وَعَدُوّ مَاله لاَ عدُوَّ لَهُ.

57. A man can do no more than he can.
Kimse gücünün yetmediğinden sorumlu tutulmaz.
« لا تُكلّفُ نفسٌ إلا وُسْعَها ».

58. A man cannot serve two masters.
Bir kişi iki efendiye hizmetçilik yapamaz.
إنّ أحَدًا لاَ يُمْكنُهُ خِدْمَةُ سَيّدَيْن.

59. A man is known by the company he keeps.
Kişi arkadaşı ile tanınır.
يُعْرَفُ ٱلْمَرْءُ بِأقْرَانِه / قُلْ لي منْ تُعاشِر أقُلْ لك مَنْ أنتَ.

60. A man's safety is in holding his tongue.
İnsanın emniyeti dilini tutmasındadır.
سَلاَمَةُ اْلإنْسَان فِي حِفْظِ اللِّسَان.

61. A man without reason is a beast in season.
Akılsız kişi azgın bir hayvan gibidir.
اَلْمَرْءُ مِنْ غَيْرِ عَقْلٍ حَيَوَانٌ فِي أَوَانِهِ.

62. A mare is known on the race-course.
Koşu atı, yarış meydanında belli olur.
تُعْرَفُ اْلفَرَسُ فِي اْلمَيْدَان.

63. A messenger has only to convey his message.
Elçiye zeval olmaz.
«مَا على الرَّسُولِ إلاّ اْلبَلاَغ».

64. A moment's patience is ten years' ease.
Biraz sabır on yıllık rahat getirir.
«صَبْرٌ قَلِيلٌ رَاحَةُ عَشْرَ سِنِين».

65. Among women are gems, whores and malignants.
Kadınlar arasında cevherler, fahişeler ve kötücüller vardır.
النِّسَاءُ فِيهِنَّ جَوَاهِرُ، وَفِيهِنَّ عَوَاهِرُ، وَفِيهِنَّ قَوَاهِرُ.

66. An apple a day keeps the doctor away.
Sabah aç karnına elma, bir daha ilaç alma.
تُفَّاحَةٌ فِي اْليَوْمِ تُبْعِدُ عَنْكَ الطَّبِيب.

67. An empty belly hears nobody.
Boş mide kimseye kulak vermez / Aç ayı oynamaz.
اَلْبَطْنُ اْلفَارِغ لاَ يُصْغِي لأَحَدٍ.

68. An eye cannot oppose an awl.
Göz bize (tığa) karşı koyamaz.
اَلْعَيْنُ لاَ تُقَاوِمُ مِخْرَزاً.

69. An eye for an eye, and a tooth for a tooth.
Göze göz, dişe diş.
اَلْعَيْنُ بِالْعَيْنِ وَالسِّنُّ بِالسِّن.

70. Anger begins with madness and ends in regret.
Öfkenin öncesi delilik, sonu pişmanlıktır.
(Öfke ile kalkan zararla oturur.)
أوّلُ ٱلغَضَبِ جُنُونٌ وَآخِرُهُ نَدَامَةٌ.

71. An ounce of prevention is better than a pound a cure.
Birazcık korunma çok masraflı tedaviden iyidir.
دِرْهَمُ وِقَايَةٍ خَيْرٌ مِنْ قِنْطَارِ عِلاَجٍ.

72. A penny saved is a penny gained.
Biriktirilen her kuruş bir kazançtır.
درهمٌ تَدَّخِرُهُ درهمٌ رَابِحٌ.

73. A prophet is not without honour, save in his own country.
Peygamber kendi ülkesinde saygın değildir.
لاَ كَرَامَةَ لِنَبِيٍّ بَيْنَ بَنِي قَوْمِهِ / لا كرامةَ لنبيٍّ في وطنه.

74. Art is long, life is short.
Sanat uzun, hayat ise kısadır.
اَلْفَنّ مَدِيدٌ وَالْحَيَاةُ قَصِيرَةٌ.

75. A scaby sheep infects a whole flock.
Uyuz koyun hastalığını bütün sürüye bulaştırır.
النّعَجَةُ ٱلجَرْبَاءُ تُعْدِي ٱلقَطِيعَ كُلَّهُ.

76. A scholar is mightier than a knight.
Alim (ilmiyle) şövalyeye galip gelir.
اَلدَّارِسُ غَلَبَ ٱلفَارِسَ.

77. As clear as the eye of a cock.
Horozun gözü gibi temiz.
صَافٍ مِثْلَ عَيْنِ الدِّيك.

78. A secret between more than two is no secret.
İki kişiden fazlasına taşan her sır yayılır.
كُلّ سِرٍّ إذا جَاوَزَ ٱلاثْنَيْنِ شَاعَ.

79. As long as the blanket, so far you may stretch.
Ayağını yorganına göre uzat.
عَلَى قَدْرِ بِسَاطِكَ مُدَّ رِجْلَيْكَ.

80. A smart person's mistake is a very grave one.
Zeki bir kişinin hatası çok daha vahimdir.
غَلْطَةُ الشَّاطِرِ بِأَلْف.

81. A stranger is blind though he may have open eyes.
Yabancı, gözü açık da olsa, kördür.
اَلْغَرِيبُ أَعْمى وَلَوْ كَانَ بَصِيراً.

82. As you make your bed, so you must lie in it.
Yatağını nasıl düzenlersen üzerinde öylece yatarsın.
كَمَا تُرَتِّبُ سَرِيرَكَ تَرْقُدُ عَلَيْهِ.

83. As you sow, so shall you reap.
Ne ekersen onu biçersin.
لاَ يَحْصُدُ اْلانْسَانُ إِلاَّ مَا زَرَع / كما تَزْرع تحْصُد.

84. A stranger in your house is a witness.
Evindeki yabancı, aleyhinde bir şahittir.
اَلْغَرِيبُ فِي بَيْتِك شَاهِدُ عَلَيْك.

85. A stitch in time saves nine.
Bir mıh bir nal kurtarır, bir nal bir at kurtarır.
الدَّرْزَةُ في حينها قد تُوَفِّر تسعًا / دِرْهَمُ وقايةٍ خَيْرٌ من قنطار عِلاج / التدْبِير نصْفُ المَعيشة.

86. A thousand devils are in the head of an idle person.
İşsizin kafasında bin şeytan olur.
رَأسُ اْلبَطَّالِ فيه ألفُ شَيْطَان / رَأس البطَّال دُكَّان الشيطان.

87. A thoroughbred mare is never disgraced by its saddle.
Asil at, semeriyle ayıplanmaz.
اَلْفَرَسُ اْلأصيلَة لاَ يَعيبُهَا سَرْجُهَا.

88. At least say hello!
En azından merhaba de.
السَّلاَمُ عَلى اْلمَعْرِفَة.

89. A well-to-do farmer is an unseen monarch.
Zengin çiftçi görünmeyen kraldır.
فَلاَّحٌ مَكْفِي سُلْطَانٌ مَخْفِي.

90. A wise lad is better than a foolish old man.
Akıllı bir genç, cahil bir yaşlıdan iyidir.
غُلَامٌ عَاقِلٌ خَيْرٌ مِنْ شَيْخٍ جَاهِلٍ.

91. A tree is known by its fruit.
Ağaç meyvesiyle bilinir.
تُعْرَفُ الشَّجَرَةُ بِثَمَرِهَا.

92. A truth which hurts is better than a comforting lie.
Acı veren gerçek rahatlatan yalandan daha iyidir.
حَقٌّ يَضُرُّ خَيْرٌ مِنْ بَاطِلٍ يَسُرُّ.

93. A wise man's doubt is worth more than the certainty of a fool.
Akıllının şüphesi, cahilin kesin bildiğinden iyidir.
ظَنُّ ٱلعَاقِلِ خَيْرٌ مِنْ يَقِينِ الْجَاهِلِ.

94. A wise opponent is better than a foolish supporter.
Karşı çıkan alim, aptal destekçiden iyidir.
عَالِمٌ مُعَانِدٌ خَيْرٌ مِنْ جَاهِلٍ مُسَاعِدٍ.

95. A woman's jealousy is the key to her divorce.
Kadının kıskançlığı boşanmanın anahtarıdır.
غَيْرَةُ ٱلمَرْأَةِ مِفْتَاحُ طَلَاقِهَا.

96. A word to the wise is enough.
Anlayana sivrisinek saz, anlamayana davul zurna az.
إِنَّ اللَّبِيبَ مِنَ ٱلاشَارَةِ يَفْهَمُ.

97. A wound caused by words is more painful than one caused by an arrow.
Söz yarası ok yarasından daha çok acı verir.
جَرْحُ ٱلكَلَامِ أَصْعَبُ مِنْ جَرْحِ السِّهَامِ.

B

98. Bad news travels fast.
Kötü haber tez duyulur.
خَبَرُ السُّوءِ يَنْتَقِلُ بِسُرْعَةٍ.

99. Bankruptcy makes one blind.
Yoksulluk (iflas) gözü kör eder.
اَلْفَقْرُ يُعْمِي ٱلْبَصَرَ.

100. Barking dogs seldom bite.
Havlayan köpek ısırmaz.
اَلْكِلاَبُ النَّبَّاحَةُ قَلَّمَا تَعُضّ / السِّنَّوْرُ الصَّيَّاحُ لا يَصْطَادُ شَيْئًا.

101. Beggars must not be choosers.
Dilenciye bir hıyar vermişler, "eğri" diye beğenmemiş.
لاَ خِيَارَ لِلْمُتَسَوِّلِ / شَحَّاذٌ و مُشَارِطٌ ؟!.

102. Beauty without virtue is a curse.
Faziletsiz güzellik bir beladır.
اَلْجَمَالُ مِنْ دُونِ فَضِيلَةٍ لَعْنَةٌ.

103. Beating one to frighten another.
Birini korkutmak için başkasını dövmek.
(Kızım sana söylüyorum, gelinim sen anla.)
«أُخَاطِبُ ٱلْكَنَّةَ لِتَسْمَعَ الْجَارَةُ».

104. Beggars breed and rich men feed.
Fakirler ürer, zenginler beslenir.
اَلْفُقَرَاءُ يَنْسِلُونَ وَٱلأَغْنِيَاءُ يَأْكُلُونَ.

105. Be like brothers and divide justly.
Kardeş olunuz hakça paylaşınız.
كُونُوا إِخْوَةً وَاقْسِمُوا قِسْمَةَ ٱلْحَقِّ.

106. Better a blush in the face than a spot in the heart.
Yüzün kızarsın da kalbin kararmasın.
خَجَلٌ فِي ٱلْوَجْهِ وَلاَ لَطْخَةٌ فِي الْقَلْبِ.

107. Better a devil you know than a devil you don't know.

Tanıdığın şeytan, tanımadığından iyidir.

شَيْطَانٌ تَعْرِفُهُ خَيْرٌ مِنْ شَيْطَانٍ تَجْهَلُهُ.

108. Better a good lie than harmful truth.

Faydalı yalan, zararlı doğrudan iyidir.

كَذِبٌ نَافِعٌ خَيْرٌ مِنْ صِدْقٍ ضَارٍّ.

109. Better a tooth out, than pain forever.

Devamlı ağrı çekmektense, ağrıyan dişini çek.

وَجْعُ سَاعَةٍ وَلَا كُلَّ سَاعَةٍ.

110. Better an egg today than a hen tomorrow.

Bugünün yumurtası, yarının tavuğundan iyidir.

بَيْضَةُ اَلْيَوْمَ خَيْرٌ مِنْ دَجَاجَةٍ غَدًا.

111. Better alone than in bad company.

Kötü arkadaşlarla birlikte olmaktansa yalnız kal.

اَلْوَحْدَةُ خَيْرٌ مِنْ جَلِيسِ السُّوءِ.

112. Better be envied than pitied.

İmrenilmek acınılmaktan iyidir.

صِيْتُ غِنيً وَلَا صِيْتُ فَقْرٍ.

113. Better be sure than sorry.

Tedbirini al ki üzülmeyesin.

مَنْ نَظَرَ فِي الْعَوَاقِبِ، سَلِمَ مِنَ النَّوَائِبِ.

114. Better face a danger once than be always in fear.

Bir defa tehlikeyi göze almak, her zaman korku içinde yaşamaktan iyidir.

مُجَابَهَةُ الْخَطَرِ مَرَّةً خَيْرٌ مِنَ الْخَوْفِ الدَّائِمِ.

115. Better give the wool than the whole sheep.

Koyundan vazgeçmektense yününden vazgeç.

Az bir şeyden vazgeçmek her şeyi kaybetmekten iyidir.

التَّخَلِّي عَنِ الْقَلِيلِ خَيْرٌ مِنْ خَسَارَةِ الْكُلِّ.

116. Better a wise enemy than a foolish friend.

Akıllı düşman, aptal dosttan iyidir.

عَدُوٌّ عَاقِلٌ خَيْرٌ مِنْ صَدِيقٍ جَاهِلٍ.

117. Better late than never.

Geç kalmak hiç gelmemekten iyidir.

Geç olsun da güç olmasın.

التَّأَخُّر خَيْرٌ مِنَ التَّغَيُّب. / فَوَاتُ الْأَوَان وَلاَ الْحِرْمَان.

118. Better spared than spend.

Biriktirmek harcamaktan iyidir.

التَّوْفِيرُ خَيْرٌ مِنَ التَّبْذِير.

119. Better starve free than be a fat slave.

Aç olan hür, şişman köleden iyidir.

اَلْحُرُّ الْجَائِعُ خَيْرٌ مِنَ الْعَبْدِ السَّمِين.

120. Better to ask the way than go astray.

Yolu sormak, kaybolmaktan iyidir.

السُّؤَال عَنِ الطَّرِيق خَيْرٌ مِنْ إِضَاعَةِ السَّبِيل.

121. Better to improve the citizens than to increase the police force.

Halkı ıslah etmek, polis sayısını artırmaktan daha iyidir.

إِصْلاحُ الرَّعِيَّة خَيْرٌ مِنْ إِكْثَارِ الشُّرْطَة.

122. Between the hand and the lip the morsel may slip.

(Kişinin kısmeti olmayan) lokma ağza ulaşmadan düşer.

قَدْ تَزْلَقُ اللُّقْمَة قَبْلَ بُلُوغِهَا الْفَم.

123. Beware of a silent dog and still water.

Durgun sudan, sessiz köpekten sakın / Yavaş atın çiftesi pek olur.

إِحْذَرِ الْكَلْبَ الصَّامِت وَالْمَاءَ الرَّاكِد

124. Beware of the one who raises you above your worth.

Seni değerinden fazla yüceltenden sakın.

إِتَّقِ مَنْ رَفَعَكَ فَوْقَ قَدْرِك.

125. Be slow to promise, quick to perform.

Söz vermek kolay, iş onu tutmakta.

تَأَنَّ فِي وُعُودِكَ، وَأَسْرِعْ فِي إِنْجَازِهَا.

126. Be slow at giving advice, ready to do service.

Nasihat verirken yavaş ol, hayır işlerde ise acele et.

تَأَنَّ فِي بَذْلِ النَّصِيحَةِ، وأَسْرَعْ إِلى عَمَلِ الْخَيْرِ.

127. Birds of a feather flock together.

Aynı tür kuşlar (insanlar) bir arada bulunur.

إِنَّ الطُّيُورَ عَلى أَشْكَالِهَا تَقَعُ.

128. Bitterness can only be removed by that which is more bitter.

Acı acıyı keser.

لاَ يَقْوَى على الْمُرِّ إِلاَّ ٱلأَمَرُّ مِنْهُ.

129. Blood changes not into water.

Kan suya dönüşmez / Kan bağı güçlüdür.

اَلدَّمُ لاَ يَسْتَحِيلُ مَاءً.

130. Brave actions never want a trumpet.

Cesurca davranışlar borazana ihtiyaç duymaz.

أَعْمَالُ الشَّجَاعَةِ لاَ تَحْتَاجُ إِلى بُوقٍ.

131. Brevity is the essence of eloquence.

Kısalık güzel konuşmanın özüdür.

(Güzel konuşmanın esası az ve öz ifadedir.)

اَلإِيجَازُ جَوْهَرُ ٱلبَلاَغَةِ.

132. Bribery makes people overlook one's guilt.

Ağız yer yüz utanır.

أَطْعِمِ ٱلفَمَ تَسْتَحِي العَيْنُ.

133. Burn not your house to frighten the mice.

Pire için yorgan yakmak.

لاَ تُحْرِقْ بَيْتَكَ لإِخَافَةِ ٱلفِئْرَانِ.

134. Business is the salt of life.

Nerde hareket, orda bereket.

اَلْعَمَلُ مِلْحُ الْحَيَاةِ.

135. By their fruits ye shall know them.
İnsan eseri ile bilinir.
تَعْرِفُونَهُمْ مِنْ مَآثِرِهِمْ / منْ ثِمارهم سوْف تعْرفونهم.

136. By the little is known the much.
Büyük şeyler küçük ipuçlarıyla bilinir.
مِنَ الصَّغَائِرِ تُعْرَفُ اْلكَبَائِرِ.

C

137. Care killed the cat.
Ağacı kurt, insanı dert yer.

الهَمُّ قَتَلَ ٱلهِرَّ

138. Cast not dirt into the well that gives you water.
İçtiğin suyu kirletme.

لاَ تُلْقِ ٱلأوْسَاخَ في بِئْرٍ تُعْطِيكَ ٱلمَاء / لا تشربْ من بئْرٍ وتَرْمي فيه حَجَراً.

139. Catch not at shadow and lose the substance.
Gölgeyi tutmaya çalışma, aslını kaybedersin.

لاَ تَتَشَبَّثْ بِالظِّلِّ وَتَتْرُكَ ٱلأَصْلَ.

140. Certain words are more cutting than a sword.
Bazı sözler kılıçtan daha keskindir.

بَعْضُ ٱلكَلاَمِ أَقْطَعُ مِنَ ٱلحُسَامِ.

141. Change of habit cannot alter nature.
Can çıkmayınca huy çıkmaz.

الطَّبْعُ غَلَبَ التَّطَبُّع./الطَّبْعُ أغْلَبُ

142. Change of pasture makes fat calves.
Otlak değiştirmek buzağıları şişmanlatır.

تَغْيِيرُ ٱلمَرْعى يُسَمِّنُ ٱلعُجُول.

143. Charity begins at home.
Akrabaların iyiliğe öncelik hakkı vardır.
(Önce can sonra canan.)

الأَقْرَبُونَ أولى بِٱلمَعْرُوف.

144. Charity covers a multitude of sins.
İyilik çok aybı örter / Her hayrın mukabilinde on şer bağışlanır.

الإِحْسَانُ يَسْتُرُ عُيُوباً كَثِيرَةً.

145. Children are poor men's riches.
Çocuklar fakirlerin servetidir.

الأولاَدُ ثَرْوَةُ ٱلفُقَرَاء.

146. Children and fools have merry lives.
Çocuklar ve deliler her zaman mutludurlar. (Deliye hergün bayram.)
الأَطْفَالُ وَالْمَجَانِينَ سُعَدَاءُ أَبَدًا.

147. Choose a wife by your ear, rather than by your eye.
Kızı alan göz ile bakmasın, kulak ile işitsin.
إِخْتَرْ زَوْجَتَكَ بِأُذُنَيْكَ لاَ بِعَيْنَيْكَ.

148. Choose your neighbour before your house, and your companion before you set out.
Evden önce komşu, yoldan önce arkadaş seç / Ev alma komşu al.
الجَارُ قَبْلَ الدَّارِ، والرَّفِيقُ قَبْلَ الطَّرِيقِ.

149. Cleanliness is next to godliness.
Temizlik imandandır. (hadis)
"النَّظَافَةُ مِنَ الإِيمَانِ."

150. Complaint to other than God is utter disgrace.
Allah'tan başkasına şikayette bulunmak utançtır.
الشَّكْوَى لِغَيْرِ اللّٰهِ مَذَلَّةٌ.

151. Climbing a ladder is one step at a time.
Merdiven adım adım çıkılır.
صُعُودُ السُّلَّمِ دَرَجَةً دَرَجَةً

152. Conciliation is the master of the law.
Uzlaştırma, verilen kararların en iyisidir.
الصُّلْحُ سَيِّدُ الأَحْكَامِ.

153. Confession of a fault makes half amends.
Hatayı kabul etmek fazilettir.
الإِعْتِرَافُ بِالْخَطَأِ فَضِيلَةٌ

154. Confidence is the companion of success.
Güven başarının arkadaşıdır.
الثِّقَةُ رَفِيقَةُ النَّجَاحِ.

155. Confine your tongue, lest it confines you.
Dilini tut ki o seni tutmasın.
أَعْقِلْ لِسَانَكَ، لِئَلاَّ يَعْقِلَكَ.

156. Congruity is the mother of love.
Uyum içinde olmak sevginin kaynağıdır.
مَنْشَأُ ٱلْمَحَبَّةِ، التَّجَانُس.

157. Consideration is the parent of wisdom.
Başkalarına saygılı olmak hikmetin kaynağıdır.
أَصْلُ ٱلحِكْمَةِ، التَّبَصُّر.

158. Constant dropping wears away a stone.
Devamlı düşen damla taşı aşındırır.
القَطَرَاتُ ٱلْمُتَوَاصِلَةُ تُبْلِي ٱلْحَجَر.

159. Consultation wards off confusion.
İstişare eden şaşırmaz.
مَا حَارَ مَنِ اسْتَشَار.

160. Contempt is the sharpest reproof.
Küçük görme en sert azarlamadır.
ألازْدِرَاءُ أَقْسى تَوْبِيخ.

161. Content is better than riches.
Kanaat tükenmeyen hazinedir.
اَلْقَنَاعَةُ كَنْزٌ لاَ يَفْنى.

162. Conversation teaches more than meditation.
Konuşmak düşünmekten daha öğreticidir.
الحَدِيثُ يُعَلِّمُ أَكْثَرَ مِنَ التَّأَمُّل.

163. Courage is one hour's patience.
Cesaret, bir saat sabretmektir.
الشَّجَاعَةُ صَبْرُ سَاعَة.

164. Courtesy costs nothing.
Nezaketin külfeti yoktur.
اللُّطْفُ لاَيُكَلِّفُ شَيْئًا.

165. Cowards die many times before their deaths.
Korkaklar, ölümlerinden önce defalarca ölürler.
الجُبَنَاءُ يَمُوتُونَ عِدَّةَ مَرَّاتٍ قَبْلَ مَوْتِهِم.

166. Custom is a second nature.
Adet insanda tabiat olur.
العَادَةُ طَبِيعَةٌ ثَانِيَة.

D

167. Dead men tell no tales.
Ölüler konuşamaz / şahitlik yapamaz.
المَوْتى لاَ يَرْوُونَ ٱلْقِصَص / ليس للميّت لسان فَيَنْطِق.

168. Dearer than the son is the grandson.
Torun evlattan daha değerlidir.
مَاأعَزّ مِنَ ٱلوَلَدِ إلاّ وَلَدُ ٱلوَلَد.

169. Death defies the doctor.
Ölüm doktor ile alay eder.
المَوْتُ يَهْزَأ بِالطّبِيب.

170. Death is the great leveller.
Ölüm herkesi eşit kılar.
الجَمِيعُ في الْمَوْتِ سَوَاسِيَة.

171. Death makes all equal.
Ölüm herkesi eşitler.
اَلْمَوْتُ يُسَاوِي بَيْنَ ٱلجميع.

172. Debt is the worst poverty
Borçlu olmak en kötü fakirliktir.
الاسْتِدَانَةُ شَرُّ ٱلفَقْرِ.

173. Deeds are judged by good intentions.
Ameller niyetlere göredir.
اَلأعْمَالُ بِالْنِيَات.

174. Defer not till tomorrow what may be done today.
Bugünün işini yarına bırakma.
لاَ تُؤَ جِّلْ عَمَلَ ٱليَوْمِ إلى ٱلغَد.

175. Deliver your words not by number, but by weight.
Az konuş, öz konuş.
لَيْسَ ٱلحَدِيثُ بِعَدَدِ ٱلكَلاَم بَلْ بِمَضْمُونِه.

176. Despair gives courage to a coward.
Korkağı çok kovarsan bahadır olur.
اليَأسُ يُكْسِبُ ٱلجَبَانَ شَجَاعَةً.

177. Desperate diseases must have desparate remedies.
Acı acıyı bastırır, su sancıyı.
المَرَضُ الْيَائِسُ يَسْتَوْجِبُ الْعِلاَجَ الْيَائِسَ / إنّ الحديدبالحديد يُفْلَح.

178. Diamond cuts diamond.
Elması, ancak elmas keser.
لاَ يَقْطَعُ اَلْمَاسَ إلاّ اَلْمَاس / إنّ الحديد بالحديد يُفْلَح.

179. Discipline your son while young and you shall not lose him when he is grown up.
Çocuğunu küçükken eğit ki, büyüyünce yitirmeyesin.
رَبّ إبْنَكَ صَغِيراً، يُلاَقِيكَ كَبِيراً.

180. Discontent is the first step in progress.
Hoşnutsuzluk ilerlemenin ilk adımdır.
اَلاسْتِيَاءُ أوّلُ خُطْوَةٍ نَحْوَ التَّقَدّم.

181. Discretion is the better part of valour.
Basiret cesaretten sayılır.
اَلرّأيُ قَبْلَ شَجَاعَةِ الشّجْعَان.

182. Discourse is silver; silence is gold.
Hocanın dediğini yap, yaptığını yapma.
الكَلاَمُ مِنْ فِضّةٍ، وَالسّكُوتُ مِنْ ذَهَبٍ.

183. Do as I say, not as I do.
Dediğim gibi yap, yaptığımı yapma.
افْعَلْ كَمَا أقُولُ وَلَيْسَ كَمَا أفْعَلُ.

184. Do as you would be done by.
Sana nasıl davranılmasını istiyorsan öyle davran.
عَامِلِ النَّاسَ كَمَا تُحِبّ أنْ يُعَامِلُوكَ.

185. Do as most men do, then most men will speak well of you.
Elin/Herkesin geçtiği köprüden/kapıdan sen de geç.
جَارِ النَاس، يُطْرُونك.

186. Dogs do not bite dogs.
İt iti ısırmaz.
الكلابُ لا يَعَضّ بَعْضُها البَعْضَ.

187. Do good and cast it into the sea.
İyilik yap, denize at.
اعْمَلْ خَيْرًا وَألقِهِ فِي ألْبَحْرِ.

188. Do not be pliant lest you are twisted, nor dry, lest you are broken.
Yumuşak olma sıkılırsın sert olma kırılırsın.
لاَ تَكُنْ لَيِّنًا فَتُعْصَرُ وَلاَ يَابِسًا فَتُكْسَرُ.

189. Do not change horses in mid-stream.
Irmaktan geçerken at değiştirilmez.
لاَ تَستَبْدِلْ جِيَادَكَ فِي مُنْتَصَفِ النَّهْرِ.

190. Do not count your chickens before they are hatched.
Dereyi görmeden paçayı sıvama.
كُلّ شيءٍ في وَقْتِهِ / لا تُعَدّ فِراخَك قبل أن تَفْقِسْ.

191. Do not criticize your day before it is over.
Gün bitmeden eleştirini yapma.
لاَ تَذُمَّ نَهَارَكَ قَبْلَ أنْ يُوَلّيَ.

192. Do not cry over that which is gone.
Geçmişe pişmanlık duyma.
لاَ تَنْدَمْ عَلى مَا فَاتَ.

193. Do not fail him who puts his trust in you, though you may not be trustworthy.
Güvenilir olmasan da sana güveneni hayal kırıklığına uğratma.
مَنْ أمّنَكَ لاَ تَخُنْهُ وَلَوْ كُنْتَ خَائِنًا.

194. Do not shoot an arrow which you can't ward off.
Sakınamayacaksan ok atma.
لاَ تَرْمِ سَهْمًا يَصْعُبُ عَلَيْكَ رَدّهُ.

195. Do not live to eat, but eat to live.
Yemek için yaşama, yaşamak için ye.
لاَ تَعِشْ لِتَأكُلَ، بَلْ كُلْ لِتَعِيشَ.

196. Do not make yourself a mouse, or the cat will eat you.
Fare olma, kedi yer.
لاَ تَكُنْ فَأرًا كَيْلاَ يَأكُلَكَ ألْهِرّ.

197. Do not put the cart before the horse.
Arabayı atın önüne koşma.
لاَ تَضَعِ ٱلعَرَبَةَ أمَامَ ٱلحِصَان.

198. Do not stretch your feet beyond your carpet.
Ayağını yorganına göre uzat.
عَلي قَدْرِ بِسَاطِكَ مُدَّ رِجْلَيْكَ.

199. Do not put all your eggs in one basket.
Bütün yumurtalarını bir sepete koyma.
لاَ تَضَعْ كُلَّ ٱلبَيْضِ فِي سَلَّةٍ وَاحِدَة.

200. Do not wash your dirty linen in public.
Kirli çamaşırlarını gözler önüne serme.
لاَ تَنْشُرْ غَسِيلَكَ عَلى مَرْأىَ النَّاس.

201. Do not praise the beginning until you see the end.
Sonucu görmeden başlangıca övgüde bulunma.
لاَ تَحْمَدِ ٱلبِدَايَةَ حَتّى تَرى النّهَايَةَ.

202. Do your duty, then claim your right.
Görevini yap, hakkını ara.
قُمْ بِمَا عَلَيْكَ قَبْلَ أنْ تُطَالِبَ بِمَا لَكَ.

E

203. Each door has its own key.

Her kapının kendi anahtarı olur.

لِكُلِّ بَابٍ مِفْتَاحُهُ.

204. Each new thing has its glamour; each old thing is cast away.

Her yeninin bir cazibesi olur, her eskiyen ise atılır.

لِكُلِّ جَدِيدٍ رَهْجَةٌ، وَلِكُلِّ عَتِيقٍ دَفْشَةٌ.

205. Each soil has its suitable seeds.

Her toprağın, uygun tohumu vardır.

لِكُلِّ تُرْبَةٍ بِذَارُهَا.

206. Each house has a drain.

Her evin bir lağımı vadır.

لِكُلِّ دَارٍ بَالُوعَةٌ.

207. Early to bed and early to rise, makes a man healthy, wealthy, and wise.

Erken yatıp erken kalkmak kişiye sıhhat, servet ve hikmet kazandırır.

النَّوْمُ الْبَكِرُ وَالنُّهُوضُ الْبَكِرُ يُكْسِبَانِ الْمَرْءَ الصِّحَّةَ وَالثَّرْوَةَ وَالْحِكْمَةَ/

(نَمْ بَكِّير، قُمْ بَكِّير، شُوفِ الصِّحَّة كِيفْ بِتْصِير)

208. East or west, home is best.

İster doğuya git ister batıya, vatan gibisi yok.

أَشَرَّقْتَ أَمْ غَرَّبْتَ، فَلَيْسَ أَفْضَلَ مِنَ الْوَطَنِ.

209. Easy come, easy go.

Haydan gelen huya gider / Selden gelen suya gider

مَايَأْتِي بِسُهُولَةٍ يَذْهَبُ بِسُهُولَةٍ / مَالٌ تَجْلِبُهُ الرِّيَاحُ تَأْخُذُهُ الزَّوَابِعُ.

210. Education is worthier to a man than his gold.

Kişinin terbiyesi altınından daha hayırlıdır.

Eğitim görmek, mal sahibi olmaktan iyidir.

أَدَبُ الْمَرْءِ خَيْرٌ مِنْ ذَهَبِهِ.

211. Empty vessels make most sound.
Boş çanak ses getirir / Boş fıçı çok langırdar.
لاَ تَأتِي اْلقَرْقَعَةُ إلاّ مِنَ الْوِعَاءِ اْلفَارِغ.

212. Enmity among relatives is more painful than scorpion's stings.
Akrabalar arasındaki düşmanlık akrep sokmasından daha fazla acı verir.
عَدَاوَةُ الأَقَارِبِ أَوْجَعُ مِنْ لَسْعِ اْلعَقَارِب.

213. Entertain like brothers, but deal like strongers.
Kendi aranızda kardeş gibi geçinin yabancı gibi muamele yapın.
تَعَاشَرُوا كَاْلإِخْوَانِ وَتَعَامَلُوا كَالْغُرَبَاء.

214. Envy never enriched any man.
Hased eden iflah olmaz.
الحَسُودُ لاَ يَسُود.

215. Even Homer sometimes nods.
Bazen Omiros bile hata yapar
(Herkesin yanıldığı zaman olur)
حَتَّى هُومِيرُوس يُخْطِىءُ أَحْيَانًا / لِكُلِّ عَالِمٍ هَفْوَة.

216. Every ass likes to hear himself bray.
Her eşek, kendi anırmasını sever.
كُلُّ حِمَارٍ يَرْغَبُ بِسَمَاعِ نَهِيقِه.

217. Everbody sides with the rich.
Herkes zenginden yanadır.
كُلُّ النَّاسِ مَعَ اْلغَنِيِّ.

218. Every dog has his day.
Her itin bir günü vardır.
لِكُلِّ كَلْبٍ يَوْمُهُ / يَوْمٌ لنا ويوم علينا.

219. Every generation has its men and state.
Her devrin, devleti ve adamları vardır.
لِكُلِّ زَمَانٍ دَوْلَةٌ وَرِجَالُ.

220. Every malady has a remedy, except death.
Ölümden başka her derdin çaresi vardır.
لِكُلِّ عِلَّةٍ دَوَاءٌ، إلاَّ اْلمَوْت.

221. Every man has his lot.
Herkesin nasibi vardır.

لِكُلِّ إِمْرِىءٍ نَصِيبُهُ.

222. Every man is remembered by his deeds.
Herkes yaptığı ile bilinir.

كُلُّ إِمْرِىءٍ يُذْكَرُ بِأَعْمَالِهِ / يذكر المرؤ بأعماله.

223. Every medal has two sides.
Her madalyonun iki yüzü vardır.

لكل مِيْدَالِيَّةٍ وَجْهانِ.

224. Every rule has its exception.
Her kuralın istisnası vardır.

لكل قَاعِدَةٍ شَوَاذّ.

225. Every slip is not a fall.
Her ayak kayması düşmekle sonuçlanmaz.

لَيْسَتْ كُلُّ زَلَّةٍ سَقْطَةً.

226. Every sun has a sun set.
Her güneşin bir batışı vardır.

لكل شَمْسٍ مَغِيبٌ.

227. Everything comes to him who waits.
Sabreden derviş muradına ermiş.

مَنْ تَأَنَّى، نَالَ مَا تَمَنَّى.

228. Everything concealed is desired
Kapalı olana rağbet edilir.

كُلُّ مَحْجُوبٍ مَرْغُوبٌ.

229. Everything must have a beginning.
Herşeyin bir başlangıcı vardır.

لِكُلِّ شَيْءٍ بِدَايَةٌ.

230. Everything you plant you pluck out, except man; if you plant him, he will pluck you out.
Ektiğin herşeyi sökebilirsin; ancak ademoğlu müstesna, sen onu ekersen o seni söker.

كُلُّ مَا تَزْرَعُهُ تَقْلَعُهُ، إلاَّ ابْنُ آدَمَ فإنْ زَرَعْتَهُ اقْتَلَعَكَ.

231. Every tide has its ebb.
Her çıkışın bir inişi vardır.

لكل مَدٍّ جَزْرٌ.

232. Every "Why" has a "Wherefore".
Her sorunun bir cevabı vardır.

لِكُلِّ كَلَامٍ جوابٌ / لِكُلِ سُؤَالٌ جَوابٌ

233. Evil communications corrupt manners.
Kişi refikinden azar.

العِشْرَةُ السَّيِّئَةُ تُفْسِدُ الأَخْلاَق.

234. Example is better than precept.
Örnek olmak öğüt vermekten daha iyidir.

قُدْوَةٌ خَيْرٌ مِنْ مَوْعِظَةٍ.

235. Expectation is better than realization.
Bizim için ölçü yaptığımız değil,
bilakis yapmak istediğimiz şeydir.

لَيْسَ ٱلمِقْيَاسُ هُوَ مَا نُنْجِزُهُ، بَلْ مَا نَطْمَحُ إِلَيْهِ.

236. Experience is the best school.
Tecrübe en iyi okuldur.

الخِبْرَةُ خَيْرُ ٱلمَدَارِس.

237. Experience is the mother of wisdom.
İnsan yapa yapa ustalaşır.

الخِبْرَةُ أَسَاسُ ٱلمَعْرِفَة.

F

238. Faint heart never won fair lady
Yüreksiz adam aşkta başarılı olamaz.
القَلْبُ الْجَبَانُ لاَ يَفُوزُ بِالسَّيِّدَةِ الْجَمِيلَة.

239. Fair faces need no paint.
Güzel yüzler makyaja ihtiyaç duymaz.
الوُجُوه الْجَمِيلَةُ لاَ تَحْتَاجُ إلى طِلاَءٍ.

240. Faith may move a mountain.
İman dağı bile yerinden oynatır.
الإيمَانُ يُزَحْزِحُ الْجبَال.

241. False friends are worse than open enemies.
Sahte arkadaş, açık düşmandan daha kötüdür.
مُدَّعِي الصَّدَاقَةِ أَسْوَأُ مِنْ عَدُوٍّ مُبِين.

242. Fame is a magnifying glass.
Şöhret (ün) büyüteçtir.
الشُّهْرَةُ مِرْآةٌ مُكَبِّرَةٌ.

243. Familiarity breeds contempt.
Sık gidersen dostuna, yatar arka üstüne.
الأُلْفَةُ تُذْهِبُ الْهَيْبَةَ.

244. Fear drives away pain.
Korku acıyı giderir.
الفَزَعُ يُذْهِبُ الْوَجْعَ.

245. Fear him who fears not God.
Kork Allah'tan korkmayandan.
اِخْشَ مَنْ لاَ يَخَافُ اللّه / لا تَخْشَ مَنْ يَخْشَى اللّه.

246. Fear is one part of prudence.
Sakınmak tedbirdendir.
اَلْحَذَرُ مِنَ الفِطْنَةِ

247. Fear you enemy once, and your friend a thousand times.
Düşmandan bir kez, dostundan bin kez sakın
اِحْذَرْ عَدُوَّكَ مَرَّةً، و صَدِيقَكَ أَلْفَ مَرَّةٍ.

248. Feasting makes no friendship.
Dostluk, ziyafetlerle elde edilmez.

الصَّدَاقَةُ لاَ تَنْشَأُ مِنَ ٱلوَلاَئِمِ.

249. First come, first served.
Sona kalan, dona kalır.

"مَنْ سَبَقَ شَمَّ ٱلحَبَقَ".

250. First thrive and then wive.
Önce başarı, sonra evlilik.

النَّجَاح أوَّلاً ثُمَّ الزَّوَاج.

251. Forbidden fruit is sweetest.
Haram helalden tatlıdır.

كل مَحْجُوبٍ مَرْغُوبٌ / كلّ مَمْنوع متبوعٌ.

252. Friends are the nearest relations.
Dostlar, en yakın akrabadır.

الأَصْدِقَاءُ أَقرَبُ ٱلأَقْرِبَاء.

253. Friendship is the perfection of love.
Dostluk sevginin olgunluğudur.

الصَّدَاقَةُ كَمَالُ ٱلحُبِّ.

254. Future is at the door.
Gelecek yakındır.

إنَّ ٱلآتِي لَقَرِيبٌ.

G

255. Generosity is in tons, but when it comes to business it is in pennies.
Cömertlik tonlarcadır, fakat icraata gelince gramla olur.
الجُودُ بِالْقِنْطَارِ وَالْمُحَاسَبَةُ بِالدِّرْهَمِ.

256. Generosity is virtue and misery is vice.
Cömertlik fazilet, cimrilik ise rezalettir.
الكَرَمُ فَضِيلَةٌ وَالْبُخْلُ رَذِيلَةٌ.

257. Gentlemen accept excuses.
Saygın insanlar, mazeretleri kabul ederler.
"... والعُذْرُ عِنْدَ كِرَامِ النَّاسِ مَقْبُولُ."

Çocuktan al haberi.
خُذُوا أَسْرَارَهُمْ مِنْ صِغَارِهِمْ.

259. Give and spend, and God will send.
Ver ve harca (çünkü) rızık Allah'tandır.
أَعْطِ وَأَنْفِقْ، وَالرِّزْقُ مِنْ عِنْدِ اللّهِ.

260. Give a man luck and throw him into the sea.
Adama bir şans tanı ve onu denize at.
أَعْطِنِي حَظًّا وَأَلْقِنِي فِي الْبَحْرِ.

261. Give no pearls to the hogs.
İnciyi (değerli şeyleri) domuzlara atma!
Değerli şeyler kıymetini bilmeyenlere verilmez.
لاَ تُلْقِ الدُّرَّ إِلى الْخَنَازِيرِ.

262. Give the labourer his wages before his sweat dries up.
Çalışanın hakkını alnının teri kurumadan ver. (Hadis)
«أَعْطِ الأَجِيرَ حَقَّهُ قَبْلَ أَنْ يَجِفَّ عَرَقُهُ.»

263. Give your dough to a baker though he may eat half of it.
Yarısını yeme pahasına da olsa elindeki hamuru fırıncıya ver.
(İşi ehline bırak)

أَعْطِ خُبْزَكَ لِلْخَبَّازِ وَلَوْ أَكَلَ نِصْفَهُ.

264. Gluttony kills more than the sword.
Oburluk kılıçtan daha öldürücüdür / Bol bol yiyen, bel bel bakar.

لِلشَّرَاهَةِ حَدٌّ أَقْطَعُ مِنَ السَّيْفِ.

265. God helps those who help themselves.
Bir toplum kendini değiştirmedikçe Allah onları değiştirmez. (ayet) / Allah gayret edenin yardımcısıdır.

«إِنَّ اللَّهَ لا يُغَيِّرُ مَا بِقَوْمٍ حَتَّى يُغَيِّرُوا مَا بِأَنْفُسِهِمْ»

266. God's hand is above all.
Allah'ın kudretinden daha yüce bir güç yoktur.

لَيْسَ مِنْ يَدٍ إِلاَّ وَيَدُ اللَّهِ فَوْقَهَا.

267. God stays long, but strikes at last.
Allah imhal eder, ihmal etmez.

إِنَّ اللَّهَ يُمْهِلُ وَلاَ يُهْمِلُ.

268. Good and quickly seldom meet.
Temiz/iyi iş altı ayda çıkar.

الجَوْدَةُ وَالسُّرْعَةُ قَلَّمَا تَجْتَمِعَانِ.

269. Good fame is better than a good face.
İyi şöhret güzel yüzden daha makbuldur.

لَيْسَ ٱلوَجْهُ ٱلحَسَنُ كَالصِّيتِ ٱلحَسَنِ.

270. Good for good; he who begins is the nobler. Evil for evil; he who starts is more cruel.
İyiliğe iyilik; ancak ilk yapan daha yücedir; kötülüğe kötülük; ancak önce başlayan daha zalimdir.

الخَيْرُ بِٱلخَيْرِ وَٱلبَادِي أَكْرَمُ، وَالشَّرُّ بِالشَّرِّ وَٱلبَادِي أَظْلَمُ.

271. Good husband makes good wife.
İyi kocadan iyi kadın olur.
الزَّوْجَةُ الصَّالِحَةُ مِنَ الزَّوْجِ الصَّالِحِ.

272. Good reputation is better than accumulated wealth.
İyi bir şöhret, birikmiş maldan daha iyidir.
الصِّيتُ الْحَسَنُ خَيرٌ مِنَ المَالِ المُكْدُوس.

273. Grasp all, lose all.
Az tamah çok zarar (ziyan) getirir.
الطَّمَعُ ضَرٌّ وما نَفَعَ / الطمع غرّار، عُقْبَاه خسار.

H

274. Had it not been for hope, work would have come to a standstill.
Umut olmasaydı, iş olmazdı.

لَوْلاَ ٱلأَمَلُ لَبَطَلَ ٱلْعَمَلُ.

275. Hair grew on my tongue.
Dilimde tüy bitti.

نَبَتَ الشَّعْرُ عَلَى لِسَانِي.

276. Handsome is as handsome does.
İyi insan cömert olandır / Kişi davranışları ile değerlendirilir.

الجَمَالُ مِنَ ٱلْجَمِيلِ.

277. Happiness is in grams, sorrow in tons.
Mutluluk gramla keder ise tonladır.

السَّعَادَةُ دِرْهَمٌ وَٱلْهَمُّ قِنْطَارٌ.

278. Happy is he who is fortunate with his children.
Mutlu insan iyi çocukları olandır.

السَّعِيدُ مَنْ يَسْعَدُ بِأَوْلاَدِهِ.

279. Haste brings regret; produnce brings safety.
Acelede pişmanlık ihtiyatta ise esenlik vardır.

فِي التَّأَنِّي السَّلاَمَةُ وَفِي الْعَجَلَةِ النَّدَامَةُ.

280. Hate not something which may ultimately turn out to be of good use to you.
Nefret etmeyin; nefret ettiğiniz şey olur ki, sizin hayrınıza olur.

لاَ تَكْرَهُوا شَرًا لَعَلَّهُ خَيْرٌ لَكُمْ.

281. Hatret is blind as well as love.
Nefret, sevgi gibi kördür.

البُغْضُ أَعْمَى كَمَا ٱلْحُبُّ.

282. He benefits himself that does good to others.
İyilik yapan iyilik görür.

مَنْ يَعْمَلْ خَيْرًا يَلْقَهُ.

283. He bought the saddle before the horse.
Atı almadan önce eyerini satın almak.
اِشْتَرَى السَّرْجَ قَبْلَ أَنْ يَشْتَرِيَ اَلْحِصَانَ.

284. He builds castles in the air.
Havada köşk inşa etmek / Hayaller peşinde koşmak.
يَبْنِي قُصُورًا فِي اَلْهَوَاءِ.

285. He had the manger ready before buying the mare.
Kısrağı satın almadan önce yemliğini yaptırmak.
أَحْضَرَ اَلْمِعْلَفَ قَبْلَ اَلْفَرَسِ.

286. He has bought fish while still in the sea.
Balığı denizdeyken satın almak.
اِشْتَرَى سَمَكًا فِي بَحْرٍ.

287. He has plucked out the roots of modesty.
Haya perdesi yırtılmak.
قُطِعَ خَيْطُ اَلْحَيَاءِ.

288. He himself brought the bear into his vineyard.
Ayıyı kendi bağına getirmek.
جَاءَ بِالدُّبِّ إِلى كَرْمِهِ.

289. He cannot speak well that cannot hold his tongue.
Dilini tutamayanın, konuşması güzel olmaz.
لاَ يُحْسِنُ اَلْكَلاَمَ مَنْ لاَ يَسْتَطِيعُ ضَبْطَ لِسَانِهِ.

290. He deserves not sweet that will not taste of sour.
Ekşiyi tatmayan tatlıyı hak edemez.
لا يستحقُّ الحُلْوَ مَنْ لَمْ يَذُقِ الحامِضَ.

291. He hides in the shadow of his finger.
Kendi parmağının gölgesinde gizlenmek.
يَخْتَبِئُ فِي خَيَالِ إِصْبَعِهِ.

292. He hit me and cried; he went ahead and made a complaint.
Hem suçlu hem güçlü.
ضَرَبَنِي وَبَكَى، سَبَقَنِى وَاشْتَكَى.

293. He hit two birds with one stone.
Bir taşla iki kuş vurmak.
ضَرَبَ عُصْفُورَيْنِ بِحَجَرٍ وَاحِدٍ.

294. He is a good orator who convinces himself.
Kendini ikna edebilen kişi iyi bir hatiptir.
مَن اسْتَطَاعَ إقْنَاعَ نَفْسِهِ، فَهُوَ خَطِيبٌ بَارِعٌ.

295. He is never alone that is in the company of noble thoughts.
Asil düşünceler taşıyan kişi, yalnız değildir.
لَيْسَ وَحِيداً مَنْ كَانَ تَصْحَبُهُ ٱلأَفْكَارُ النَّبِيلَةَ.

296. He is well-fed from his mother's milk.
Anne sütüyle iyi beslenmek.
شَبِعَ مِنْ حَلِيبِ أُمِّهِ.

297. He is carrying his ladder cross wise.
Merdiveni enlemesine taşımak.
يَحْمِلُ السُّلَّمَ بِٱلعَرْضِ.

298. He kills one and then walks in his funeral procession.
Önce öldürüp sonra cenazesine katılmak.
يَقْتُلُ ٱلقَتِيلَ وَيَسِيرُ فِي جَنَازَتِهِ.

299. He laughs best who laughs last.
Son gülen, iyi güler.
يَضْحَكُ كَثِيراً مَنْ يَضْحَكُ أَخِيراً.

300. He lives long that lives well.
Mutlu insan uzun yaşar.
يَعِشْ طَوِيلاً مَنْ يَعِشْ سَعِيداً.

301. He pulled it out as he would a hair out of dough.
Tereyağından kıl çeker gibi.
سَحَبَهَا مِثْلَ الشَّعرَةِ مِنَ ٱلعَجِينِ.

302. He that always complains is never pitied.
Çok şikayet edene acınmaz.
كَثْرَةُ ٱلتَّذَمُّرِ تُبْعِدُ الشَّفَقَةَ.

303. He that always fears danger always feels it.
Tehlikeden korkan daima onu hisseder.
مَنْ يَخْشَ الْخَطَرَ يَشْعُرْ بِهِ دَائِمًا.

304. He that boasts of his own knowledge proclaims his ignorance.
Bilgisiyle övünen, cehaletini gösterir.
التَّبَاهِي بِالْعِلْمِ كَالْجَهْلِ بِهِ.

305. He that cannot obey cannot command.
İtaat etmeyen emir veremez.
مَنْ لاَ يَمْتَثِلُ لاَ يَسْتَطِيعُ الْقِيَادَةَ.

306. He that does tend, does lose his friend.
Kim arkadaşını borçlandırırsa onu kaybeder.
مَنْ يُقْرِضْ صَدِيقَهُ يَخْسَرْهُ.

307. He that fears you present will hate you absent.
Yanında iken senden korkan kişi, yokluğunda senden nefret eder.
مَنْ يَخْشَاكَ حَاضِرًا يُبْغِضُكَ غَائِبًا.

308. He that fights and runs .way may live to fight another day.
Savaşıp kaçan sağ kaldığı için yeniden savaşabilir.
مَنْ يُتْقِنْ الكَرَّ وَالْفَرَّ يَعِشْ لِيُحَارِبَ مِنْ جَدِيد.

309. He that has no charity, merits no mercy.
Acımayana acınmaz.
الْقَلْبُ الذى لاَ يَغْمُرُه الإِحْسَانُ لا يَعْرِفُ الرَّحْمَةَ.

310. He that has no children knows not what is love.
Çocuğu olmayan, sevginin ne olduğunu bilemez.
لاَ يَعْرِفُ الْحُبَّ مَنْ لاَ وَلَدَ لَهُ.

311. He that has been bitten by a serpent is afraid of a rope.
Yılanın ısırdığı kişi ipten korkar.
مَنْ لَسَعَتْهُ الأَفْعى يخافُ جَرَّ الحبل.

312. He that is down needs fear no fall.

Islanmışın yağmurdan pervası/korkusu olmaz.

مَنْ كَانَ فِي ٱلأَسْفَل لاَ يَخْشَى السُّقُوط.

313. He that is innocent may well be confident.

Masum insan kendisine güvenir.

مَنْ كَانَ بَرِيئًا، وَثِقَ بِنَفْسِهِ.

314. He that speaks ill of his wife dishonours himself.

Karısı hakkında kötü konuşan, kendisini de aşağılar.

مَنْ يَتَكَلَّمُ سُوءًا بِحَقِّ زَوْجَتِهِ، شَخْص حَقِيرٌ.

315. He that will steal an egg will steal an ox.

Yumurta çalan, öküz de çalar.

مَنْ يَسْرِقُ بَيْضَةً يَسْرِقُ ثَوْرًا.

316. He that would eat the kernel must crack the nut.

Cevizin içi, ancak kabuğu kırılarak yenir.

لاَ تُؤْكَلُ النُّوَاةُ إلاَّ بِكَسْرِ الجَوْزَة.

317. He that would have the fruit must climb the tree.

Ağaca tırmanmadan meyvesi alınmaz / Emeksiz yemek olmaz.

لَنْ تَنَالَ الثَّمَرَ إلاَّ بِتَسَلُّقِ الشَّجَرِ.

318. He that would have eggs must endure the cackling of hens.

Tavuğun gıdaklamasına tahammül etmeyen, yumurtaya sahip olamaz / Gülü seven dikenine katlanır.

لاَ يَحْصُلُ عَلَى ٱلبَيْضِ إلاَّ مَنْ تَحَمَّلَ قَوْقَأَة الدَّجَاج.

319. He that would the daughter win, must with the mother first begin.

Genç kızı kazanmak, annesini razı etmekle olur.

الفَوْزُ بِالْفَتَاةِ يَكُونُ بِاسْتِرْضَاءِ وَالِدَتِهَا.

320. He who begins many things, finishes but few.

Çok şeye başlayan ancak azını bitirir.

مَنْ يَبْدَأُ بِالْكَثِيرِ يَنْتَهِي بِٱلقَلِيل.

321. He who comes to the market-place sells and buys.
Pazara gelen alış veriş yapar.
مَنْ حَضَرَ السُّوقَ بَاعَ وَاشْتَرَى.

322. He who brandishes the sword of tyranny, by that sword will he die.
Zulüm kılıcını savuran onunla ölür.
مَن اسْتَلَّ سَيْفَ الْبَغْيِ مَاتَ بِهِ.

323. He who confesses his shortcoming is absolved.
Kim suçunu itiraf ederse günahı olmaz.
مَنْ أقَرَّ بِذَنبِهِ لاَ ذَنْبَ عَلَيْهِ.

324. He who cooks poison, shall he eat.
Zehiri hazırlayan yer.
طابِخُ السَّمِّ آكِلُهُ.

325. He who digs a pit for his brother falls into it himself.
Kardeşine kuyu kazan içine düşer.
مَنْ حَفَرَ حُفْرَةً لأخِيهِ وَقَعَ فِيهَا.

326. He whose house is of glass, doesn't throw stones at others.
Sırça köşkte oturan komşusuna taş atmamalı.
مَنْ كَانَ مَنْزِلُهُ مِنْ زُجَاجٍ لاَ يَرمِي النَّاسَ بِالْحِجَارَةِ.

327. He who is absent cannot be blamed.
Kişi gıyabında yerilmez.
الغَائِبُ عُذْرُهُ مَعَهُ.

328. He who knows the truth but keeps silent is like him who tells lies.
Doğruyu bilip söylemeyen, yalan söylemiş gibidir.
السَّاكِتُ عَنِ الحَقِّ كَالنَّاطِقِ بِالْبَاطِلِ.

329. He who leaves children behind is not dead.
Arkasında çocuk bırakan kişi, ölü değildir.
مَنْ خَلَّفَ مَا مَاتَ.

330. He who is careful is never pinched.
Dikkatli olan çimdiklenmez.
مَنِ احْتَرَسَ مَا انْقَرَصَ.

331. He who fears birds does not grow corn.
Kuşlardan korkan mısır ekmez.
مَنْ يَخْشَى ٱلعَصَافِيرَ لاَ يَزْرَعُ الذّرَةَ.

332. He who gives fair words feeds you with an empty spoon.
Tatlı sözler söyleyen, boş kaşıkla besleyen kimsedir.
مَنْ يُسْمِعُكَ ٱلكَلاَمَ الْمَعْسُولَ يُطْعِمُكَ بِملْعَقَةٍ فَارِغَةٍ.

333. He who handles a nettle tenderly is soonest stung.
Isırgan otuna dokunan dalanır.
مَنْ يَلْمَسُ ٱلقُرّاصَ بِلُطْفٍ سَرْعَانَ مَا يُقْرَصُ.

334. He who is destined to live long, distress kills him not.
Kimin kaderinde uzun yaşamak varsa sıkıntıdan ölmez.
مَنْ لَهُ عُمْرٌ لاَ تَقتُلُهُ شِدّةٌ.

335. He who makes no mistakes makes nothing.
Hata yapmayan hiçbir şey yapamaz.
مَنْ لاَ يُخْطِئ لاَ يَفْعَلُ شَيْئاً.

336. He who marries your child becomes your child.
Çocuğunla evlenen, çocuğun olur.
مَنْ أَخَذَ وَلَدَكَ صَارَ وَلَدَكَ.

337. He who pays the piper calls the tune.
Kavalcıya para veren şarkıyı seçer / Parayı veren düdüğü çalar.
اِخْتِيَارُ اللّحْنِ لاَ يَكُونُ إلاّ لِمَنْ دَفَعَ لِعَازِفِ ٱلمِزْمَارِ.

338. He who prepares poison will swallow it one day.
Zehiri hazırlayan, gün olur kendisi yer.
(Kuyuyu kazan, içine düşer.)
طَابِخُ السّمِّ آكِلُهُ.

339. He who rides a tiger is afraid to dismount.
Kaplana binen inmekten korkar.
مَنْ يَمْتَطِي الصّعَابَ يَخْشَى التّرَجُّلَ عَنْهَا.

340. He who seeks dilignently shall find.
Çalışan kazanır.

مَنْ جَدَّ وَجَدَ.

341. He who treats you as an equal cannot be cruel to you.
Seni kendine denk tutan, sana zulmedemez.

مَنْ سَاوَاكَ بِنَفْسِهِ مَا ظَلَمَكَ.

342. He who works for the good is like him who does good.
Hayır için çalışan, onu yapmış gibidir.

الساعي بِالْخَيْرِ كَفَاعِلِهِ.

343. He who would climb the ladder must begin at the bottom.
Merdiven basamak basamak çıkılır.

تَسَلُّقُ السُّلَّمِ يَكُونُ دَرَجَةً دَرَجَةً.

344. Health is better than wealth.
Sıhhat servetten hayırlıdır.

الصِّحَّةُ خَيْرٌ مِنَ الثَّرْوَةِ.

345. History repeats itself.
Tarih tekerrürden ibarettir.

التَارِيخُ يُعِيدُ نَفْسَهُ.

346. Hitch your wagon to a star.
Yüksek bir ideal peşinde koş.

أُرْبُطْ بِعَرَبَتِكَ إِلَى إِحْدَى النُّجُمِ.

347. Honesty is the best policy.
Dürüstlük en iyi yoldur.

الأَمَانَةُ خَيْرُ سَبِيلٍ / من صَدَقَ اللّهَ نجا.

348. Honour the dog for the sake of its owner.
Köpeğe, sahibinin hatırı için ikram et.

أَكْرِمِ الْكَلْبَ إِكْرَامًا لِصَاحِبِهِ.

349. Honour yourself and you shall be honoured.
Kendine saygılı ol, saygı görürsün.

عِزَّ نَفْسَكَ تَجِدُهَا.

350. Hope deferred maketh the heart sick.
Zenginin gönlü oluncaya kadar fakirin canı çıkar.
الأمَلُ الْبَعِيدُ يُعِلُّ الْقَلْبَ.

351. Hope for the best and prepare for the worst.
İşini kış tut da yaz çıkarsa bahtına.
تَأَمَّلْ بِالأفْضَلِ وَ اسْتَعِدَّ لِلأسْوَأ.

352. Hope springs eternal in the human breast.
İnsan gönlünde sürekli umut panırları akar / Dünyada ümitsiz yaşanmaz.
الأمَلُ يَنْبُوعٌ سَرْمَدِيٌّ فِي صَدْرِ الْبَشَرِ.

353. Hope without work is like a fruitless tree.
Çabasız umut meyvesiz ağaç gibidir.
أَمَلٌ بِلاَ عَمَلٍ شَجَرَةٌ بِلاَ ثَمَرٍ.

354. How many people shed tears without sorrow!
Üzüntü duymadan, nice gözyaşı dökenler vardır.
رُبَّ كَثِيرُ الدَّمْعِ غَيْرُ كَئِيبٍ!

355. Hunger is an infidel.
Açın imanı olmaz.
الجُوعُ كَافِرٌ.

356. Hunger is the best sauce.
Aça arpa ekmeği etten lezzetli gelir.
الجُوعُ مَرَقٌ يَطِيبُ بِهِ الطَّعَامُ.

357. Hunger makes forts surrender.
Açlık kalelere boyun eğdirir / Açlık padişahı bile yalvartır.
الجُوعُ يُرْغِبُ الْجَبَابِرَةَ عَلَى التَّسْلِيمِ.

I

358. Idle brains are the devil's workshop.
Boş durana şeytan iş bulur.
رأسُ ٱلكَسْلاَن مَعْمَلْ الشَّيْطَان.

359. Idleness is the key to poverty.
Tembellik fakirliğin anahtarıdır.
الكَسَلُ مِفْتَاحُ ٱلفَقْرِ.

360. If a man once fall, all will tread on him.
İnsan bir kez düşmeye görsün herkes onu çiğner.
إذَا سَقَطَ ٱلإِنْسَانُ مَرَّةً دَاسَ عَلَيْهِ ٱلجَمِيعُ.

361. If angels come in, the devils disappear.
Melekler geldiği zaman, şeytanlar kaybolur.
إِذَا حَضَرَتِ ٱلمَلاَئِكَةُ، غَابَتِ الشَّيَاطِينُ.

362. If each would sweep before his own door, we should have a clean city.
Herkes evinin önünü süpürse şehir temiz olur.
إذَا نَظَّفَ كُلُّ امْرِىءٍ أَمَامَ بَابِهِ، حَصَلْنَا عَلَى مَدِينَةٍ نَظِيفَةَ.

363. If the blind lead the blind, both shall fall into the ditch.
Kör köre rehberlik ederse, ikisi birden çukura düşer.
إذَا قَادَ ٱلأَعْمَى رَجُلاً اَعْمَى سَقَطَ كِلاَهُمَاَ في ٱلحُفْرَةِ.

364. If the wicked rule, honest men perish.
Kötüler idare ederse iyiler yok olur.
إذَا مَلَكَ ٱلأَرْذَالُ، هَلَكَ ٱلأَفَاضِلُ.

365. If two men ride on a horse, one must ride behind.
İki kişi aynı ata binerse, birinin arkaya oturması gerekir.
إذَا امْتَطَى رَجُلاَنِ حِصَانًا، عَلَى أَحَدِهِمَا أَنْ يَجْلِسَ في ٱلخَلْفِ.

366. If you chase two horses both will escape you.
İki atı birden kovalarsan, ikisini de kaçırırsın.
إذَاطَارَدْتَ حِصَانَيْنِ، كَانَ نَصِيبُكَ ٱلفَشَلَ.

367. If you sing before breakfast, you will cry before night.
Kahvaltıdan önce şarkı söyleyen akşam olmadan ağlar.
إذَا غَنَّيْتَ قَبْلَ ٱلْفُطُورِ بَكَيْتَ قَبْلَ ٱلْمَسَاءِ / يوم السرور قصير.

368. If you want a thing well done, do it yourself.
Bir şeyin iyi olmasını istiyorsan, onu kendin yap. (Sana vereyim bir öğüt, kendi ununu kendin öğüt)
إذَا أَرَدْتَ ٱلْعَمَلَ مُتْقَنًا فَأَنْجِزْهُ بِنَفْسِكَ / ما حكّ ظهرى مثل يدي.

369. If you want peace, prepare for war.
Barış istiyorsan savaşa hazırlan.
إذَا أَرَدْتَ السِّلْمَ فَاسْتَعِدَّ لِلْحَرْبِ.

370. If you wish to be obeyed, order what is possible.
Kendine itaat edilmesini istiyorsan yapılabilecek şeyler iste.
إذَا أَرَدْتَ أَنْ تُطَاعَ، فَاسْأَلْ مَا يُسْتَطَاعُ.

371. Ignorance is a voluntary misfortune.
Cehalet istemli bir talihsizliktir.
الجَهْلُ تَعَاسَةٌ طَوْعِيَةٌ.

372. Illegal money will never last.
Haram mal tükenir.
المَالُ ٱلحَرَامُ لاَ يَدُومُ.

373. Intelligence is a gem.
Akıl cevherdir.
العَقْل جَوْهَرَةٌ.

374. In the country of the blind, the one-eyed man is king.
Körlerin memleketinde şaşılar baş (padişah) olur.
الأَعْوَرُ مَلِكٌ فِي بِلاَدِ ٱلعُمْيَانِ.

375. It is a goat, though it flies.
Keçi uçsa bile yine keçidir.
عَنْزَةٌ وَلَوْ طَارَتْ.

376. It is foolish sheep that makes the wolf his confessor.
Aptal koyun, sırlarını kurda verendir.
النِّعَاجُ ٱلحَمْقَى هِيَ الَّتِي تَكْشِفُ لِلذِّئْبِ عَنْ أَسْرَارِهَا.

377. It is a sad heart that never rejoices.

Mahzun kalp hiçbir zaman sevinmez.

الْقَلْبُ الْحَزِينُ هُوَ الَّذي لاَ يَبْتَهِجُ أَبَداً.

378. It is a sad house where the hen crows louder than the cock.

Kötü ev, tavuğun sesi horozunkinden yüksek olan evdir.

الْبَيْتُ الْكَئيبُ هُوَ الَّذي يَعْلُو فيهِ صَوْتُ الدَّجَاجَةِ عَلَى صَوْتِ الدِّيك.

379. It is better to be safe than sorry.

Önlem almak, pişman olmaktan iyidir.

السَّلاَمَةُ خَيْرٌ مِنَ النَّدَامَةِ.

380. It is God who bestows livelihood.

Rızık Allah'tandır.

"الرِّزْقُ عَلَى اللّه."

381. It is no use crying over spilt milk.

Dökülen süte ağlamak fayda vermez.

مَا فَاتَ مَاتَ.

382. It is your own hand that wipes away your tears.

Göz yaşlarını silen kendi elindir.

لاَ تَمْسَحْ دَمْعَكَ إلاَّ بِيَدِكَ.

383. It is useless to flog a dead horse.

Ölü atı kamçılamak boşunadır.

جِلْدُ الْحِصَانِ الْمَيِّتِ مَضيعَةٌ لِلْوَقْتِ.

384. Injuries may be forgiven, but not forgotten.

Eziyet bağışlanır ama unutulmaz.

يُغْتَفَرُ الأَذَى، لَكِنْ لاَ يُنْتَسَى.

385. I see the case but I can't do anything about it.

Göz görüyor ama el kısa.

(Durumu görüyorum ama elimden bir şey gelmiyor.)

الْعَيْنُ بَصيرَةٌ والْيَدُ قَصيرَةٌ.

386. I treat you just as you treat me.

Ne ekersen onu biçersin.

كَمَا تَرَانِي يَا جَمِيلُ أَرَاكَ.

J

387. Judge not, that ye be not judged.
Göze göz, dişe diş / Kısasa kısas.
كَمَا تَدِينُ تُدَانُ.

K

388. Keep sometime for yourself and some for God.
Bir saat kendine, bir saatte Rabbine ayır.
سَاعَةٌ لِنَفْسِكَ، سَاعَةٌ لِرَبِّكَ.

389. Keep your penny for a rainy day.
Ak akçe kara gün içindir.
إحْفَظْ قِرْشَكَ ٱلأَبْيَضِ لِيَوْمِكَ ٱلأَسْوَدِ.

390. Keep some till more shall come.
Çoğu gelinceye kadar azını sakla.
أَبْقِ ٱلقَلِيلَ حَتَّى يَأْتِيَ ٱلكَثِيرُ.

391. Kill not the goose that lays the golden eggs.
Altın yumurtlayan kazı öldürme.
لاَ تَقْتُلِ الوَزَّةَ التي تَضَعُ الْبَيْضَ الذَّهَبِي.

392. Kindle not a fire that you cannot extinguish.
Söndüremeyeceğin ateşi yakma.
لاَ تُشْعِلْ نَاراً يَتَعَذَّرُ عَلَيْكَ إطْفَاؤُهَا.

393. Know your own faults before blaming others for theirs.
Hatalarından dolayı, başkalarını suçlamadan önce kendi hatalarını düşün.
(Çuvaldızı önce kendine, sonra başkasına batır.)
تَبَيَّنْ أَخْطَاءَكَ قَبْلَ لَوْمِ ٱلآخَرِينَ عَلَى أَخْطَائِهِمْ.

394. Know yourself.
Kendini tanı. (Kendini bil.)
اعْرِفْ نَفْسَكَ.

395. Knowledge is power.
Bilgi güçtür.
المَعْرِفَةُ قُوَّةٌ.

L

396. Laugh and the world laughs with you, weep and you weep alone.
Gülerken herkes seninle güler, ağlarken tek başına ağlarsın.
(Düşenin dostu olmaz)
اِضْحَكْ يَضْحَكُ اْلعَالَمُ مَعَكَ، وَابْكِ تَبْكِي لِوَحْدِكَ.

397. Laughter without reason is unbecoming.
Sebepsiz gülüş, yakışık almaz.
اَلضَّحِكُ بِلاَ سَبَبٍ مِنْ قِلَّةِ اْلأَدَبِ.

398. Laziness corrupts.
Tembellik baştan çıkarır.
الفَرَاغُ مَفْسَدَةٌ.

399. Learning is the eye of the mind.
İlim, aklın gözüdür.
العِلْمُ عَيْنُ اْلعَقْلِ.

400. Let bygones be bygones.
Geçmişe mazi yenmişe kuzu derler.
مَا فَاتَ مَاتَ. / اُتْرُكِ المَاضِي لِلْمَاضِي.

401. Learning in childhood is like engraving on a rock.
Küçük yaşta verilen bilgi taşa nakşedilmiş gibidir.
العِلْمُ فِي الصِّغَرِ كَالنَّقْشِ فِي اْلحَجَرِ.

402. Let every man pluck his thistles himself.
Herkes kendi dikenini, kendisi söker.
كلٌ يَقْلَعُ شَوْكَهُ بِيَدِهِ.

403. Let not your tongue cut your throat.
Dilinin boynunu kesmesine izin verme.
لاَ تَدَعْ لِسَانَكَ يَقْطَعُ رَقَبَتَكَ.

404. Let sleeping dogs lie.
Uyuyan köpeği uyandırma.
دَعِ اْلكِلاَبَ النَّائِمَةَ تَرْقُدُ بِسَلاَمٍ.

405. Let women spin, and not preach.
Kadınlar öğüt vermesin, yün eğirsin.
دَعِ النِّسَاءَ تَغْزِلُ ولا تَعظْ.

406. Let your son go hungry and you shall teach him thieving.
Oğlunu aç bırakırsan ona **hırsızlık yapmayı öğretirsin.**
جوِّعْ إبْنَكَ فَتُعَلِّمُهُ السَّرِقَةَ.

407. Lies have short wings.
Yalancının mumu yatsıya kadar yanar.
حَبْلُ ٱلكَذِبِ قَصِيرٌ.

408. Life is affluence and privation.
Dünya bolluk ve yokluktan ibarettir.
(Dünya kolaylık ve zorluktan ibarettir.)
الدُّنْيَا يُسْرٌ وَعُسْرٌ.

409. Life is borrowing and paying back.
Dünya ödünç alma ve geri ödemeden ibarettir.
الدُّنْيَا دَيْنٌ وَوَفَاءٌ.

410. Life is one hour with you, and another against you.
Zaman bazen lehine bazende aleyhinedir.
الدَّهْرُ سَاعَةٌ لَكَ وَسَاعَةٌ عَلَيْكَ.

411. Life is like a turning wheel.
Dünya dönen tekerlektir.
الدُّنْيَا دُولاَبٌ.

412. Life is short and time is swift.
Hayat kısa ve zaman akıp geçiyor.
الحَيَاةُ قَصِيرَةٌ وَٱلوَقْتُ يَمْضِي مُسْرِعًا.

413. Life is short, yet sweet.
Hayat kısa, ama tatlıdır / Can tatlıdır.
الحَيَاةُ حُلْوَةٌ رَغْمَ قِصَرِهَا.

414. Life is the best teacher.
Zaman en iyi eğiticidir.
نِعْمَ ٱلمُؤَدِّبُ الدَّهْرُ.

415. Like a cat he licks a file.
(İşi düştüğü zaman) Kedi gibi eğeyi yalar.
يَلْحَسُ ٱلمِبْرَدَ كَمَا ٱلقِطُّ.

416. Like a ring on a finger.
Parmaktaki yüzük gibi.
مِثْلَ ٱلخَاتَمِ بِالإصْبَعِ.

417. Like a snake in a straw pile.
Saman yığınının altındaki yılan gibi.
مِثْلَ ٱلحَيَّةِ تَحْتَ التِّبْنِ.

418. Like duck like duckling, an expert swimmer.
Ördek yavrusu annesi gibi iyi yüzücüdür.
فَرْخُ ٱلبَطِّ عَوَّامٌ.

419. Like father, like son.
Armut dalının dibine düşer.
الوَلَدُ سِرُّ أبِيهِ / الوَلَدُ شِبْهُ أبِيهِ.

420. Like looking for a needle in a haystack.
Saman içinde iğne aramak.
كَٱلبَحْثِ عَنْ إبْرَةٍ فِي كُومَةِ تِبْنٍ.

421. Little but continuous is better than much but intermittent.
Azın devamlısı, çoğun aralıklarla devam etmesinden iyidir.
قَلِيلٌ دَائِمٌ خَيْرٌ مِنْ كَثِيرٍ مُنْقَطِعٍ.

422. Like one who drinks from a well and throws a stone into it.
Su içtiği kuyuya, taş atan şahıs gibi.
كَالَّذِي يَشْرَبُ مِنْ بِئْرٍ وَيَرْمِي فِيهَا حَجَراً.

423. Little wealth, little care.
Azıcık aşım kaygısız başım.
ثَرْوَةٌ قَلِيلَةٌ هَمٌّ قَلِيلٌ.

424. Live and let live.
Yaşat ki yaşayasın / Ölüm ile öç alınmaz.
عِشْ وَدَعْ غَيْرَكَ يَعِيشُ.

425. Livelihood is gained by hard work, not high hopes.
Rızık çalışmakla kazanılır, umutla değil.
الرِّزْقُ بِٱلْعَمَلِ وَلَيْسَ بِٱلأَمَلِ.

426. Live long and you shall come to know much.
Çok yaşayan çok bilir.
عِشْ كَثِيراً تَسْمَعْ كَثِيراً.

427. Living is good planning.
Yaşamak tedbirli ve planlı olmaktır.
العِيشَةُ تَدْبِيرٌ.

428. Long absent soon forgotten.
Gözden uzak olan gönülden uzak olur.
مَنْ غَابَ عَنِ ٱلعَيْنِ غَابَ عَنِ ٱلفُؤَادِ.

429. Look before you leap.
Düşüne düşüne görmeli işi, sonra pişman olmamalı kişi.
فَكِّرْ قَبْلَ أَنْ تَثِبَ.

430. Lost time is never found again.
Kaybolan vakit geri gelmez.
الوَقْتُ الضَّائِعُ لاَ يُسْتَرَدُّ.

431. Love laughs at lock-smiths.
Sevgi, anahtarcı ile alay eder.
الحُبُّ يَهْزَأُ بِصَانِعِ ٱلأَقْفَالِ.

432. Love is particular; hatred is general.
Sevgi özel, nefret geneldir.
المَحَبَّةُ خَصَائِصُ، وَٱلبُغْضُ عُمُومٌ.

433. Love me little, love me long.
Az sev, uzun sev / Çok muhabbet tez ayrılık getirir.
مَنْ أَحَبَّنِي قَلِيلاً أَحَبَّنِي طَوِيلاً.

434. Love me, love my dog.
Beni seven köpeğimi de sever / Gülü seven dikenine katlanır.
مَنْ أَحَبَّنِي أَحَبَّ كَلْبِي مَعِي.

435. Lucky at cards, unlucky at love.
Kumarda kaybeden, aşkta kazanır.
مَحْظُوظٌ فِي اللَّعِبِ، تَعِيسٌ فِي ٱلحُبِّ.

M

436. Make haste slowly.
Acele işe şeytan karışır.
أسْرِعْ بِبُطْءٍ / من تأنّى نال ما تمنّى.

437. Make hay while the sun shines.
Su akarken testiyi doldur.
أطْرُقْ عَلَى ٱلحَدِيدِ وَهُوَ حَامِي / إذا هبّتْ رياحك فاغتنمها.

438. Man learns only at his own expense.
Kişi tecrübe ile öğrenir.
لاَ يَتَعَلَّمُ ٱلإنْسَانُ إلاَّ مِنْ كِيسِهِ.

439. Man proposes, God disposes.
Tedbir kuldan takdir Allah'tan.
المَرْءُ فِي التَّفْكِيرِ وَاللّهُ فِي التَّدْبِيرِ.

440. Manners make the man.
İnsanı insan yapan davranışlarıdır (ahlakıdır).
المَرْءُ بِأَخْلاَقِهِ.

441. Man's livelihood shall be maintained as long as he is alive.
İnsan yaşadığı sürece rızkı da olur.
الإنْسَانُ ٱلحَيُّ رِزْقُهُ حَيٌّ.

442. Many hands make light work.
Bir elin nesi var, iki elin sesi var.
التَّعَاوُنُ يُخَفِّفُ عِبْءَ ٱلعَمَلِ.

443. Many kiss the hand they wish to cut off.
Kesilmesini diledikler eli öpen nice insan vardır.
يُقَبِّلُونَ ٱليَدَ وَيَدْعُونَ لَهَا بِٱلكَسْرِ.

444. Many waters cannot quench love.
Aşk ateşi suyla sönmez.
تَعْجِزُ ٱلمِيَاهُ ٱلغَزِيرَةُ عَنْ إطْفَاءِ نَارِ ٱلحُبِّ.

445. Many words hurt more than swords.
Bazı sözler kılıçtan daha keskindir.
بَعْضُ ٱلْكَلَامِ أَقْطَعُ مِنْ حُسَامٍ.

446. Marriage is a lottery.
Evlilik şans/nasip işidir.
الزَّوَاجُ حُظُوظٌ

447. Marriages are made in heaven.
Evlilik bir kısmet ve nasip işidir / Herkesin bir kısmeti vardır.
الزَّوَاجُ قِسْمَةٌ وَنَصِيبٌ.

448. Measure for measure.
Göze göz, dişe diş / Kısasa kısas.
الصَّاعُ بِالصَّاعِ.

449. Men's livelihood depends on other men, but all get their living from Good.
İnsanların rızkı insanlara bağlıdır. Fakat hepsinin rızkı Allah'tandır.
رِزْقُ النَّاسِ عَلَى النَّاسِ، وَرِزْقُ ٱلْكُلِّ عَلَى اللّٰه.

450. Misery of the scholar, misery of the world.
Alimin sefaleti, alemin sefaleti demektir.
ذِلَّةُ ٱلْعَالِمِ ذِلَّةُ ٱلْعَالَمِ.

451. Misfortunes never come singly.
Musibetler peşi peşine gelir / Dert gitmez, değişir.
اَلْمَصَائِبُ لاَ تَأْتِي فُرَادَى.

452. Misfortunes make us wise.
Musibetler bizi filozof yapar.
(Başımıza gelenler gözümüzü açar.)
اَلْمَصَائِبُ تَجْعَلُنَا حُكَمَاءَ.

453. Moderation in all things.
İşlerin hayırlısı orta olandır.
خَيْرُ ٱلأُمُورِ أَوْسَطُهَا.

454. Money begets money.
Para parayı çeker.
اَلْمَالُ يَجُرُّ ٱلْمَالَ / الدراهم بالدراهم تُكْسَبُ.

455. Money brought by the winds, the gales squander.
Rüzgarların getirdiği malı fırtına dağıtır.
(Haydan gelen huya gider.)
الـمَالُ الَّذي تَأْتِي بِهِ الرِّيَاحُ تُبَعْثِرُهُ الزَّوَابِعُ.

456. Money is man's enemy.
Mal (para) insanın düşmanıdır.
المَالُ عَدُوٌّ الإِنْسَانِ.

457. Money is like mercury.
Para civa gibidir. (elde durmaz)
المَالُ كَالزِّئبَقِ.

458. Money is the root of all evil.
Para bütün kötülüklerin kaynağıdır.
المَالُ أَصْلُ كُلِّ شَرٍّ.

459. Money is the substance of lust.
Para şehvetin kaynağıdır.
المَالُ أَصْلُ الشَّهَوَاتِ.

460. More haste, less speed.
Acele işe şeytan ka ışır.
الخطأ زاد العَجُول / العجلة من الشيط ن.

461. Much ado about noth ng.
Bir bardak suda kıyamet koparmak.
جَعْجَعَةٌ لِلاَ شَيْءٍ.

N

462. Native oxen alone can plough the native land.
Her tarla kendi öküzüyle sürülür.
لاَ تَفْلَحُ ٱلأَرْضَ إِلاَّ عُجُولُهَا.

463. Nature follows its course, and a cat a mouse.
Huylu huyundan, kedi de fareden vazgeçmez.
الطَّبِيعَةُ تَأْخُذُ مَجْرَاهَا، وَٱلْقِطَّةُ تَتَّبِعُ فَأْرَهَا.

464. Necessity has its own law.
Zaruretin kendi kuralları vardır.
الضَّرُورَةُ لَهَا أَحْكَامُ / الضرورات تُبيح المحظورات.

465. Necessity knows no law.
Zaruretler yasakları mübah kılar.
الضَّرُورَاتُ تُبِيحُ ٱلْمَحْظُورَاتِ.

466. Necessity is the mother of invention.
Zaruret insana herşeyi yaptırır.
الحَاجَةُ أُمُّ ٱلاخْتِرَاعِ / الحاجة تَفْتُقُ الحيلة.

467. Never fish in troubled water.
Bulanık suda avlama.
لاَ تَصْطَدْ فِى ٱلْمَاءِ ٱلْعَكِرِ.

468. Never judge by appearances.
Görünüşe aldanma.
لَيْسَتِ ٱلأُمُورُ بِظَوَاهِرِهَا.

469. New griefs awaken the old.
Dert derdi tazeler.
الأَحْزَانُ ٱلْجَدِيدَةُ تُوقِظُ ٱلْقَدِيمَةَ.

470. Ninety percent of inspiration is perspiration.
Terlemeden Allah insana yardım etmez.
الإِلْهَامُ بِمُعْظَمِهِ كَالعَرَقِ يَرْشَحُ مِنَ الدَّاخِلِ.

471. No advice like a father's.
Baba nasihatı gibi nasihat yoktur.
لاَ نَصِيحَةَ كَنَصِيحَةِ ٱلأَبِ.

472. No claim dies while someone tends it.
Hakkını arayan kişinin hakkı ölmez./Aranan hak kaybolmaz.
لاَ يَمُوتُ حَقٌّ وَرَاءَهُ مُطَالِب.

473. No flying from fate.
Kaderden kaçılmaz.
لاَ مَفَرَّ مِنَ الْقَدَر.

474. No gains without pain.
Emeksiz (zahmetsiz) kazanç olmaz.
لاَ مَكْسَبَ مِنْ غَيْرِ عَنَاءٍ.

475. No one can appreciate the extent of a calamity except one who is struck by it.
Felaketi, ancak ona maruz kalan bilir.
لاَ يَعْرِفُ الْمُصِيبَةَ إلاَّ الْمُبْتَلَى بِهَا.

476. No one can satisfy all mankind except God, the lord of mankind.
Kulları, Allahtan başka kimse razı edemez.
لاَ يُرْضِي الْعِبَادَ إلاَّ رَبُّ الْعِبَاد.

477. No one envies the dead.
Ölüyü hiç kimse kıskanmaz.
لاَ يَحْسُدُ الْمَيِّتَ أَحَدٌ.

478. No one is perfect except God.
Mükemmellik yalnız Allah'a hastır.
الكَمَالُ لِلّهِ وَحْدَهُ.

479. No person dies before his time.
Eceli gelmeden kimse ölmez.
ابْنُ عَشَرَةٍ لاَ يَمُوتُ ابْنَ تِسْعَةٍ.

480. No reply is a reply.
Susmak cevaptır / Sükut ikrardandır.
السُّكُوتُ رَدُّ جَوَابٍ.

481. No power, no respect.
Kuvvet olmadan saygınlık (ihtiram) olmaz.
لاَ احْتِرَامَ مِنْ دُونِ قُوَّةٍ.

482. No smoke without fire.
Ateş olmayan yerden duman çıkmaz.
لاَ دُخَّانَ مِنْ دُونِ نَارٍ.

483. Not all people can be driven by the same stick.
İnsanlar aynı değnekle güdülmez.
لاَ يُسَاقُ النَاسُ بِنَفْسِ الْعَصَا.

484. Not even in paradise can a man live alone.
İnsan, cennette bile yalnız yaşayamaz.
الجَنَّةُ لا تُدَاسُ مِنْ دُونِ النَّاس.

485. Nothing goes higher than right.
Adaletten daha yüksek bir şey yoktur.
الحَقُّ يَعْلُو وَلاَ يُعْلى عَلَيْهِ.

486. Nothing is secret under the sun.
Hiçbir şey gizli kalmaz.
لاَ سِرَّ تَحْتَ الشَّمْسِ.

487. Nothing can be hidden from the eye.
Gözden hiçbir şey gizlenmez/kaçmaz.
العَيْنُ لاَ يَخْفى عَلَيْهَا شَيْءٌ.

488. Nothing dries sooner than tears.
Göz yaşından daha çabuk kuruyan şey yoktur.
لاَ شَيْءَ يَجُفُّ أَسْرَعَ مِنَ الدُّمُوعِ.

489. Nothing protects the stick but its bark.
Ağacı koruyan kabuğudur.
لاَ يَحِنُّ عَلَى الْعُودِ إلاَّ قِشْرُهُ.

490. Nothing scratches your skin better than your own nail.
Tırnağın varsa başını (sırtını) kaşı.
مَا حَكَّ جِلْدَكَ مِثْلُ ظُفْرِكَ.

491. Nothing tastes better than good health.
En tatlı şey sağlıktır.
أَطْيَبُ الأَشْيَاءِ الْعَافِيَةُ.

492. Nothing venture, nothing have.
Risk alınmadan bir şey elde edilmez.
لاَ اغْتِنَاءَ مِنْ غَيْرِ مُجَازَفَة.

493. No wisdom like silence.
Susmak gibi hikmet yoktur.
لاَ حِكْمَةَ كالصَّمْتِ.

494. Numbers prevail over courage.
Çokluk cesarete galip gelir.
الكَثْرَةُ غَلَبَتِ الشَّجَاعَة.

O

495. Offend not a nighbour though he may be tyrannical.
Komşunu, kötü bile olsa, gücendirme.
دَارِ الْجَارَ وَلَوْ جَارَ.

496. Offend them not as long as you are among them.
Aralarında kaldığın müddetçe, onlarla iyi geçin.
دَارِهِمْ مَا دُمْتَ فِي دَارِهِم.

497. Of two evils choose the lesser.
İki kötünün, en hafifini seç.
اخْتَرْ أَهْوَنَ الشَّرَّيْن.

498. Old men go to death; but death comes to young men.
Azrail gelince oğul uşak sormaz.
الشُّيُوخُ يَقْصُدُونَ الْمَوْتَ، لَكِنَّ الْموتَ يَقْصُدُ الشَّبَابَ.

499. One cannot be in two places at once.
Kişi, iki ayrı yerde aynı anda bulunamaz.
لاَ يَسَعُ الْمَرْءُ أَنْ يَكُونَ بِمَكَانَيْنِ فِي آنٍ مَعًا.

500. One cannot get blood from a stone.
Yoktan yonga çıkmaz.
يَسْتَحِيلُ اسْتِخْرَاجُ الدَّم مِنْ حَجَرٍ / الحجر لا يبِضّ.

501. One cannot put back the clock.
Zamanı geri döndürmek imkansızdır.
يَسْتَحِيلُ إِرْجَاعُ الزَّمَنِ إلى ٱلوَرَاء.

502. One does not fatten an ewe on pretty words.
Tatlı sözlerle koyun semirtilmez.
لاَ تُسَمَّنُ النَّعْجَةُ بِٱلقَوْلِ اللَّطِيف.

503. One does the blame, another bears the shame.
Hatayı biri işler, başkası onunla kınanır.
وَاحِدٌ يَرْتَكِبُ ٱلخَطَأَ وَآخَرُ يُلاَمُ عَلَيْهِ.

504. One hand cannot clap.
Bir elin nesi var, iki elin sesi var.
يَدٌ وَاحِدَةٌ لاَ تُصَفِّقُ.

505. One man's meat is another man's poison.
Senin için uygun olan şey, başkası için uygun olmayabilir / Eşeğin ölümü köpeğe düğündür.
مَا يَصِحُّ لَكَ قَدْ لاَ يَصِحُّ لِغَيْرِكَ.

506. One swallow does not make a summer.
Bir çiçekle bahar olmaz.
سُنُونُو وَاحِدٌ لاَ يُبَشِّرُ بِقُدُومِ الصَّيْف.

507. One volunteer is worth two pressed men.
Bir gönüllü iki gönülsüzden daha hayırlıdır.
مُتَطَوِّعٌ وَاحِدٌ خَيْرٌ مِنْ إِثْنَيْنِ مُجْبَرِين.

508. Open confession is good for the soul.
Açık itiraf, nefsi rahatlatır.
الاعْتِرَافُ الصَّرِيحُ يُرِيحُ النَّفْسَ.

509. Opportunity makes the thief.
Açık kapı görünce it (bile) dalar.
اَلرِّزْقُ السَّايِبُ يُعَلِّمُ النَّاسَ ٱلحَرَامَ.

510. Opportunity seldom knocks twice.
Fırsat kapıyı iki kez çalmaz.
الفُرْصَةُ نَادِرًا مَا تَطْرُقُ ٱلبَابَ مَرَّتَيْن.

511. Opportunities, neglected, are lost.

Değerlendirilmeyen fırsatlar boşa gider.

الفُرَصُ ٱلْمُهْمَلَةُ تَذْهَبُ سدىً.

512. Our custom is to eat before we are hungry, and when we do we stop before we get our fill.

Acıkmadan yemeyiz, yediğimizde ise (sofradan) doymadan kalkarız. (Hadis)

"نَحْنُ قَوْمٌ لاَ نَأْكُلُ حَتَّى نَجُوعَ، وَإِذَا أَكَلْنَا لاَ نَشْبَعُ".

513. Out of debt, out of danger.

Borçtan uzak olan, tehlikeden de uzak olur.

بَعِيدٌ عَنِ الدَّيْنِ، بَعِيدٌ عَنِ ٱلْخَطَرِ.

514. Out of a little grain he makes a dome.

Habbeyi kubbe yapmak.

يَجْعَلُ مِنَ ٱلْحَبَّةِ قُبَّةً.

515. Out of sight, out of mind.

Gözden uzak olan kalbten de uzak olur. Uzaklık cefadır.

بَعِيدٌ عَنِ ٱلْعَيْنِ، بَعِيدٌ عَنِ ٱلْقَلْبِ./اَلْبُعْدُ جَفَاء.

516. Outspoken reproach is better than hidden hate.

Açık suçlamalar, gizli kinden iyidir.

ظَاهِرُ ٱلْعِتَابِ خَيْرٌ مِنْ بَاطِنِ ٱلْحِقْدِ.

P

517. Parents' blessings to their children is next to God's.
Allah'ın rızası, ebeveynin rızasına bağlıdır.
رِضَى اللّٰهِ مِنْ رِضَى اَلْوَالِدَيْنِ.

518. Patience is a virtue.
Sabır fazilettir/erdemdir.
الصَّبْرُ فَضِيلَةٌ

519. Patience is the best medicine for life.
Sabır, yaşamın en iyi ilacıdır.
دَوَاءُ الدَّهْرِ اَلصَّبْرُ عَلَيْهِ.

520. Patience is the key to relief.
Sabrın sonu selamettir.
الصَّبْرُ مِفْتَاحُ اَلْفَرَجِ.

521. Patience leads to triumph, and impatience to blasphemy.
Sabır zafere, sabırsızlık da küfre götürür.
مَنْ صَبَرَ ظَفَرَ، وَمَنْ لَجَّ كَفَرَ.

522. Patience moves/tears down mountains.
Sabır dağları (yerinden oynatır) yıkar.
طُولُ اَلْبَالِ يَهُدُّ اَلْجِبَالَ.

523. People are always on the side of the victor.
İnsanlar, her zaman güçlünün (galibin) yanında olur.
الدنيا مَعَ اَلْوَاقِفِ.

524. People follow the lead of their kings.
İnsanlar liderlerinin yolunu izler.
النَّاسُ عَلَى دِينِ مُلُوكِهِمْ.

525. Pleasant hours fly fast.
Hoş vakitler çabuk geçer.
السَّاعَاتُ اَلْحُلْوَةُ سَرِيعَةُ اَلْجَنَاحِ.

526. Possession is nine points of the law.
Av vuranın /atanın değil alanındır/ yetenindir.
التَّمَلُّكُ تِسْعَةُ أَجْزَاءِ اَلْقَانُونِ.

527. Poverty blinds one's heart.
Yoksulluk kalbi köreltir.

الفَقْرُ يُعْمِي ٱلقَلْبَ.

528. Poverty is no sin.
Yoksulluk ayıp değildir.

الفَقْرُ لَيْسَ عيْبًا.

529. Poverty is the cause of every malady.
Azlık (yoksulluk) her hastalığın nedenidir.

القِلَّةُ سَبَبُ كُلِّ عِلَّةٍ.

530. Practice makes perfect.
İdman yaparak ilerleme kaydedilir.
(Meşk kemale erdirir.)

الكَمَالُ فِي ٱلْمُمَارَسَةِ.

531. Praise be to him who causes change but is changeless.
Değiştirip, değişmeyen (o Allah) herşeyden münezzehtir.

سُبْحَانَ الذي يُغَيِّرُ وَلاَ يَتَغَيَّرُ.

532. Praise to the face is open disgrace.
Yüze karşı yapılan övgü, apaçık bir rezalettir.

المَدْحُ فِي ٱلوَجْهِ ذَمٌّ ظَاهِرٌ.

533. Prevention is better than cure.
Korkulu düş görmektense uyanık yatmak hayırlıdır.

الوِقَايَةُ خَيْرٌ مِنَ ٱلعِلاَجِ / درهم وقاية خير من قنطار علاج.

534. Pride in one's own merits is far better than in one's pedigree.
Kişinin iyilikleriyle övünmesi aslı ile övünmesinden iyidir. Benim aslım faslım budur deme, kişinin aslı ancak amelidir.

فَخْرُ ٱلمَرْءِ بِفَضْلِهِ أَفْضَلُ مِنْ فَخْرِهِ بِأَصْلِهِ./لاَ تَقُلْ أَصْلِي وَفَصْلِي أَبَدًا، إِنَّمَا أَصْلُ ٱلفَتَى مَا قَدْ حَصَلَ.

535. Procrastination is the thief of time.
Bugünün işini yarına bırakma.

التَّسْوِيفُ سَرِقَةُ ٱلوَقْتِ / لا تؤجّل عمل اليوم إلى غد.

536. Promises are like pie-crust, made to be broken.
Sözler tutulmamak üzere verilir.
الوُعُودُ كَالْفَطِيرَةِ لاَ تَكُونُ إلاَّ لِلْبَلْعِ.

537. Prosperity makes friends, adversity tries them.
Dost sanma şanlı vaktinde dost olanı, dost bil gamlı vaktinde elinden tutanı.
النَّجَاحُ يُكْسِبُ الأَصْدِقَاءَ وَالْمُصِيبَةُ تَخْتَبِرُهُمْ.

538. Providence is always on the side of the big battalions.
Allah'ın inayeti, cemaatle beraberdir / Allah gayret edenin yardımcısıdır.
"يَدُ اللّهِ مَعَ الْجَمَاعَةِ."

539. Prudence leads to safety; rashness to regret.
Acelecilikte pişmanlık, ihtiyatta ise esenlik vardır.
فِي الْعَجَلَةِ النَّدَامَةُ وَفِي التَّأَنِّي السَّلاَمَةُ.

540. Punctuality is the politeness of kings.
Dakiklik krallara has bir inceliktir / Her şey vakit ile olur, horoz bile vaktinde öter.
مُرَاعَاةُ الْمَوَاعِيدِ مِنْ آدَابِ الْمُلُوكِ.

541. Punctuality is the soul of business.
Dakiklik işin özüdür / Her şey vakit ile olur, horoz bile vaktinde öter.
الْمُحَافَظَةُ عَلَى الْوَقْتِ جَوْهَرُ الْعَمَلِ.

542. Put your trust in God, but keep your powder dry.
Tevekkelin, gemisi batmaz / eşeğini kurt yemez.
إتَّكِلْ على اللّهِ وَاحْتَفِظْ بِبَارُودِكَ جَافًّا.

Q

543. Quick to anger, quick to pardon.
Çabuk kızan, çabuk affeder.
سَرِيعُ ٱلْغَضَبِ، سَرِيعُ الرِّضى.

544. Quickly come, quickly go.
Çabuk gelen çabuk gider.
مَا يَأْتِي بِسُرْعَةٍ يَذْهَبُ بِسُرْعَةٍ.

545. Quit not certainty for hope.
Umuda kapılıp gerçeği unutma.
لاَ تَدْعُ ٱلأَمَلَ يُنْسِيكَ ٱلْحَقِيقَةَ.

R

546. Rather a dog which barks with you than one which barks at you.
Senin için havlayan köpek, sana havlayandan iyidir.
كَلْبٌ مَعَكَ ولا كَلْبٌ عليك.

547. Rather a mute sage than a fool who speaks.
Dilsiz bir bilge, konuşan bir cahilden iyidir.
أخْرَسُ عَاقِلٌ خَيْرٌ مِنْ نَاطِقٍ جَاهِلٍ.

548. Rather do without things than buy on credit.
Borca girmektense hiç alma.
صَبْرُكَ على نَفْسِكَ وَلاَ صَبْرُ النَّاسِ عليك.

549. Rather eat our barley than the wheat of others.
Bizim arpamız yabancının buğdayından evlâdır.
شَعِيرُنَا ولا قَمْحُ ٱلْغَرِيبِ.

550. Rather his bite than the kiss of another.
Kişiyi başkasının öpmesindense kendinin ısırması iyidir.
عَضَّتُهُ وَلاَ قُبْلَةُ غَيْرِهِ.

551. Rats desert a sinking ship.
Batan gemiyi önce fareler terkeder.
الجُرْذَانُ تَهْجُرُ السَّفِينَةَ ٱلْغَارِقَةَ.

552. Rashness is not valour.
Düşüncesizce davranmak cesaret değildir.
لَيْسَ التَهَوُّرُ مِنْ قَبِيلِ الشَّجَاعَةِ.

553. Real men, in times of difficulty, are few.
Güç durumlarla başa çıkabilenler azdır.
رِجَالُ الشِدَّةِ قَلاَئِلُ.

554. Reason binds man.
Akıl için yol / tarik birdir.
العَقْلُ عِقَالُ الرَّجُلِ.

555. Reproach relieves the heart.
Kınamak vicdanı rahatlatır.

العِتَابُ صَابُونُ ٱلقُلُوبِ.

556. Relief comes after patience.
Sabrın sonu selamettir.

مَا بَعْدَ الصَّبْرِ إلاَّ ٱلفَرَجُ.

557. Reputation of being rich is better than one of being poor.
Yoksulluğunla tanınmaktansa zenginliğinle tanın.
صِيتُ غِنىً وَلاَ صِيتُ فَقْرٍ.

558. Reward and punishment are the basic of good government.
Ceza ve taltif iyi idarenin temelidir.
الثَّوَابُ وَٱلعِقَابُ قَاعِدَةُ ٱلحُكْمِ الرَّشِيدِ.

559. Right is like cork: it never sinks.
Hak yücedir ondan yücesi yoktur / Hak mantar (tıpa) gibidir, asla batmaz.

الحَقُّ يَعْلُو وَلاَ يُعْلَى عَلَيْهِ.

560. Righteousness exalteth a nation.
Dürüstlük milletleri yüceltir.

الصَّلاَحُ يُرَقِّي ٱلأُمَّةَ.

S

561. Safety lies in the middle course.
Selamet orta yoldadır.

السَّلاَمَةُ فِي ٱلاِعْتِدَالِ.

562. Safety lies in talking the truth.
Kurtuluş doğruluktadır.

النَّجَاةُ فِي الصِّدْقِ.

563. Self-preservation is the first law of nature.
Nefsin korunması tabiatın ilk yasasıdır.
حِفْظُ الذَّاتِ أَوَّلُ قَوَانِينِ الطَّبِيعَةِ.

564. Set a thief to catch a thief.
Hırsızı, ancak hırsız yakalar.
لاَ يَضْبُطُ السَّارِقَ إلاّ السَّارِقُ.

565. Seek knowledge from the cradle to the grave.
Beşikten mezara ilim taleb et.
اطلبِ العلمَ ولو في الصين.

566. Seeing is believing.
Görmek inanmaktır.
التَّصْدِيقُ فِي الْمُشَاهَدَةِ.

567. Shame not only on him who backbites people, but also on one who lets people backbite him.
Dedikodu yapanlara ve dedikodularını yaptıranlara yazıklar olsun!
لَيْسَ الْعَيْبُ أنْ تَتَنَاوَلَ النَّاسَ بِالسُّوءِ، بَلِ الْعَيْبُ أنْ تَسْمَحَ لَهُمْ أنْ يَتَنَاوَلُونَكَ بِهِ.

568. Show mercy unto those on earth, God in heaven shall be merciful to you.
Yerdekilere merhamet edin ki Allah size merhamet etsin.
ارْحَمُوا مَنْ فِي الأرْضِ يَرْحَمْكُمْ مَنْ فِي السَّمَاءِ.

569. Silence gives consent.
Sükut ikrardan gelir (sayılır).
السُّكُوتُ عَلاَمَةُ الرِّضَا / السكوت أخو الرضا

570. Six feet of earth make allmen equal.
Kabir insanları aynı konuma getirir.
القَبْرُ يُسَاوِي بَيْنَ جَمِيعِ النَّاسِ.

571. Some people's misfortunes are instructive to others.
Bazıların felaketi başkalarına ders olur.
مَصَائِبُ قَوْمٍ عِنْدَ قَوْمٍ فَوَائِدُ.

572. Spare the rod and spoil the child.

Kızını dövmeyen dizini döver.

لَوْلاَ ٱلْعَصَا لَفَسَدَتِ النَّاشِئَة / نِعْمَ المؤدِّبُ العصا.

573. Speak of the angels, you hear the sound of their wings.

İyi insan lafı üzerine gelir.

إِبْنُ ٱلْحَلاَلِ عِنْدَ ذِكْرِهِ يُبَانُ.

574. Speak well of the dead.

Ölüyü hayırla an.

"أُذْكُرُوا مَحَاسِنَ مَوْتَاكُمْ".

575. Speech is silver, silence is gold.

Söz gümüş ise sükut altındır.

إِذَا كَانَ ٱلْكَلاَمُ مِنْ فَضَّةٍ فَالسُّكُوتُ مِنْ ذَهَبٍ.

576. Spend and God will send.

Cebindekini harca, ummadığın yerden yine gelir.

اِصْرِفْ مَا فِي ٱلْجَيْبِ يَأْتِيكَ مَا فِي الغَيْبِ.

577. Step after step the ladder is ascended.

Merdiven, basamak basamak çıkılır.

صُعُودُ السُّلَّمِ دَرَجَةً دَرَجَة.

578. Still waters run deep.

Durgun sular derinden akar.

تَحْتَ السَّوَاهِي دَوَاهٍ.

579. Stolen pleasures are sweetest.

Haram helalden tatlıdır.

أَطْيَبُ اللَّذَّاتِ مَا يَكُونُ فِي ٱلْخَفَاء.

580. Store is not sore.

Biriktirmek, ayıp değildir.

الإِدِّخَارُ لَيْسَ بِعَارٍ.

581. Straight trees have crooked roots.

Düzgün ağaçların kökleri eğri olur.

الأَشْجَارُ ٱلْمُسْتَقِيمَةُ عَوْجَاءُ ٱلْجُذُورِ.

582. Strength is in unity.
Birlikte kuvvet vardır.

فِي الإتِّحَادِ قُوَّةٌ.

583. Strike while the iron is hot.
Demir tavında dövülür.

اِضْرِبِ ٱلْحَدِيدَ حَامِيًا

T

584. Take a man by his word and a cow by its horns.
Kişiyi sözüne, ineği boynuzuna bakarak seç.
خُذِ الرَّجُلَ مِنْ كَلِمَتِهِ وَٱلْبَقَرَةَ مِنْ قَرْنَيْهَا.

585. Take heed of the snake in the grass.
Otun içindeki yılandan sakın.
إحْتَرِسْ مِنَ الأَفْعى تَحْتَ التِبْنِ.

586. Take heed of one to whom you have been kind.
İyilik ettiğin kişinin kötülüğünden sakın.
إتَّقِ شَرَّ مَنْ أَحْسَنْتَ إلَيْهِ.

587. Take the rough with the smooth.
Gülü seven dikenine katlanır / Muhakkak zorluktan sonra kolaylık vardır. (Ayet)
"إنَّ مَعَ العُسْرِ يُسْرًا".

588. Take the will for the deed.
Ameller niyetlere göredir. (Hadis)
"إنَّمَا ٱلأَعْمَالُ بِالنِّيَّاتِ."

589. Take things as you find them.
Zamana uymak gerek.

الأُمُورُ بِحَاضِرِهَا.

590. Talk of an angel, and you will hear his wings.
İyi insan lafı üzerine gelir.

إبنُ ٱلحَلاَلِ عِنْدَ ذِكْرِهِ يُبَانُ.

591. Talk of the devil and he is sure to appear.
İti an taşı eline al.
إبْنُ السُّوءِ يَحْضُرُ عِنْدَ ذِكْرِهِ.

592. Tell me your associates, I tell you who you are.
Arkadaşını söyle, sana kim olduğunu söyleyeyim.
قُلْ لِي مَنْ تُعَاشِرُ أَقُلْ لَكَ مَنْ أَنْتَ.

593. Tell the killer that he shall be killed, though long afterwards.
Katile hatırlat ki, uzun bir müddet sonra da olsa, öldürülecektir.
بَشِّرِ الْقَاتِلَ بِالْقَتْلِ وَلَوْ بَعْدَ حِينٍ.

594. The anvil fears no blows.
Örs, yediği darbelerden korkmaz.
السِّنْدَانُ لاَ يَهَابُ الطَّرْقَ.

595. The bait hides the hook.
Yem oltayı gizler.
اَلطُّعْمُ يُخْفِي الصِّنَّارَةَ.

596. The beaten road is the safest.
Yolların en emniye lisi işlek olanıdır.
أَسْلَمُ الطُّرُقِ اَلْمَطْرُوقَةُ.

597. The best friend leads you to the right.
Arkadaşların en hayırlısı sana doğruyu gösterendir.
خَيْرُ الأَصْحَابِ مَنْ دَلَّكَ على الصَّوَابِ.

598. The best mirror is an old friend.
Eski dost en iyi aynadır.
الصَّدِيقُ الْقَدِيمُ خَيْرُ مِرآةٍ.

599. The best charity is one given right away.
İyiliğin hayırlısı hemen yapılanıdır.
خَيْرُ الْبِرِّ عَاجِلُهُ.

600. The burnt child dreads the fire.
Sütten ağzı yanan yoğurdu üfleyerek yer.
لاَ يَهَابُ النَّارَ إلاَّ مَنِ اكْتَوَى بِهَا.

601. The cat is absent; frolic, mouse.
Kedi yok, ey fare oyna!

غَابَ ٱلْقِطُّ، اِلْعَبْ يَا فَأرُ.

602. The cord/rope of a lie is short.
Yalancının mumu yatsıya kadar yanar.

حَبْلُ ٱلْكَذِبِ قَصِيرٌ.

603. The cowl does not make the monk.
Her sarıklı abid değildir.

لَيْسَ صَاحِبُ كُلِّ عِمَامَةٍ مُتَعَبِّدًا.

604. The crooked furrow is made by the big ox.
Büyük öküzün çektiği sabanın izi eğri olur.

الثِّلْمُ ٱلأَعْوَجُ مِنَ الثَّوْرِ ٱلْكَبِيرِ.

605. The darkest hour is that before the dawn.
Darlıktan sonra ferahlık vardır.

لَيْسَ بَعْدَ الضِّيقِ إلاَّ ٱلْفَرَجُ.

606. The end justifies the means.
Amaç, sebebi mübah kılar.

الغَايَةُ تُبَرِّرُ ٱلْوَسِيلَةَ.

607. The exception proves the rule.
İstisna kaideyi belirgin kılar.

الإِسْتِثْنَاءُ يُؤَكِّدُ ٱلْقَاعِدَةَ.

608. The eye is the pearl of the face.
Göz, yüzün incisidir.

العَيْنُ لُؤْلُؤَةُ ٱلْوَجْهِ.

609. The eye of love is blind.
Aşkın gözü kördür.

عَيْنُ ٱلْحُبِّ عَمْيَاءُ.

610. The fear of God is the beginning of wisdom.
Hikmetin başı Allah korkusudur.

رَأْسُ ٱلْحِكْمَةِ مَخَافَةُ اللّٰهِ.

611. The fingers of the hand are not alike.
Elin parmakları, bir değildir.
لَيْسَتْ أَصَابِعُ ٱلْيَدِ مُتَشَابِهَةً.

612. The first blow is half the battle.
İlk vuruş savaşın yarısıdır.
الضَّرْبَةُ الأُولى نِصْفُ ٱلْمَعْرَكَةِ.

613. The first step to virtue is to abstain from vice.
Kusurdan kaçınmak fazilete doğru atılan ilk adımdır.
الإِمْتِنَاعُ عَنِ الرَّذِيلَةِ،خُطْوَةٌ أُولى نَحْوَ ٱلْفَضِيلَةِ.

614. The golden age was never the present age.
Eldeki fırsatı kaçırma, bir daha ele geçmez.
العَصْرُ النَاضِرِ لَيْسَ أَبَدًا اَلْعَصْرَ ٱلْحَاضِرِ.

615. The greatest hate springs from the greatest love.
Büyük nefretler büyük aşklardan doğar.
الكُرْهُ ٱلْعَظِيمِ مِنَ ٱلْحُبِّ ٱلْعَظِيمِ.

616. The greatest talker is the least doer.
Ayinesi iştir kişinin lafa bakılmaz.
كَثِيرُ ٱلْكَلَامِ قَلِيلُ ٱلأَفْعَالِ.

617. The greatest conqueror is he who conquers himself.
Kahramanların en büyüğü nefsine hakim olandır.
أَعْظَمُ ٱلْمُنْتَصِرِينَ مَنِ انْتَصَرَ على نَفْسِهِ.

618. The hand that takes not gives not.
Almayan el, vermez.
اليَدُ التي لاَ تَأْخُذُ لاَ تُعْطِي.

619. The hand that rocks the cradle rules the world.
Beşik sallayan el, âleme hükmeder.
اَلْيَدُ التي تَهُزُّ ٱلْمَهْدَ تَحْكُمُ ٱلْعَالَمَ.

620. The heart that loves, hates not.
Seven kalp nefret etmez.
القَلْبُ الذي يُحِبُّ لا يَكْرَهُ.

621. The higher up the greater the fall.
Hızlı çıkışın büyük düşüşü olur.
(Her çıkışın bir inişi vardır.)
كَمَا الصُّعُودُ يَكُونُ ٱلْهُبُوطُ.

622. The highest branch is not the safest roost.
Tayfanın akıllısı, geminin dümeninden uzak durur.
لَيْسَ ٱلْغُصْنُ ٱلْأَعْلَى هُوَ المحطّ الأسلم.

623. The ignorant person learns at his own expense; the wise one, at the expense of others.
Cahil kendi zararından, alim başkasının zararından öğrenir.
يَتَعَلَّمُ ٱلجَاهِلُ مِنْ كِيسِهِ، وَيَتَعَلَّمُ ٱلعَالِمُ مِنْ كِيسِ غَيْرِهِ.

624. The insane are not repsonsible.
Deli sorumlu değildir.
لَيْسَ على ٱلمَجْنُونِ حَرَجٌ.

625. The last resort is the hot iron.
Dağlamak son çaredir.
آخِرُ الدَّوَاءِ الْكَيُّ.

626. The last drop makes the cup run over.
Son damla bardağı taşırır / Bardağı taşıran bir damladır.
النُّقْطَةُ ٱلأَخِيرَةُ تُطْفِحُ ٱلكَأْسَ.

627. The last straw breaks the camel's back.
Son yük devenin belini kırar / Bardağı taşıran bir damladır.
القَشَّةُ ٱلأَخِيرَةُ تَقْصِمُ ظَهْرَ ٱلبَعِيرِ.

628. The last suitor wins the maid.
Kızı bin kişi ister, bir kişi alır.
الْخَاطِبُ ٱلأَخِيرُ يَفُوزُ بِيَدِ ٱلفَتَاةِ.

629. The lion's den is never devoid of bones.
Aslanın evi kemiksiz kalmaz.
بَيْتُ السَّبْعِ لاَ يَخْلُو مِنَ ٱلعِظَامِ.

630. The love of money is the root of all evil.
Mal sevgisi her kötülüğün anasıdır.
حُبُّ ٱلمَالِ أَصْلُ كُلِّ شَرٍّ.

631. The man of rihght has the upper hand.
Hak sahibi üstündür (galip gelir).
صَاحِبُ ٱلحَقِّ سُلْطَانٌ.

632. The moon does not heed the barking of dogs.

İt ürür, kervan yürür.

مَا هَمَّ ٱلقَمَرِ بِنُبَاحِ ٱلكِلاَب.

633. The monkey thinks its own offspring fairest.

Maymun, anasının gözünde ceylan gibidir.

اَلْقِرْدُ فِي عَيْنِ أُمِّهِ غَزَالٌ.

634. The mountain was labouring and produced a mouse.

Dağ fare doğurdu.

تَمَخَّضَ ٱلجَبَلُ فَوَلَدَ فَأْرًا.

635. The need never see.

İhtiyaç sahibi kördür.

صَاحِبُ ٱلحَاجَةِ أَعْمى.

636. The night is a cloak for sinners.

Gece günahkarların örtüsüdür.

اَللَّيْلُ سِتْرَةُ ٱلخُطَاة.

637. The nobles vengeance is to forgive.

Affetmek, en soylu intikamdır.

العَفْوُ أَنْبَلُ ثَأْرٍ.

638. The one unvorgivable sin is idleness.

Tembellik bağışlanmayan bir hatadır.

الكَسَلُ خَطِيئَةٌ لاَ تُغْتَفَرُ.

639. The pen is mightier than the sword.

Kalem kılıçtan keskindir.

القَلَمُ أَقْطَعُ مِنَ السَّيْفِ.

640. The potter places the handle to his liking.

Çömlekçi, kulpu istediği gibi takar.

كَيْفَمَا أَرَادَ ٱلفَاخُورِي رَكَّبَ أُذُنَ الجرّة.

641. The promise of a gentleman is a debt.

Cömert kişinin vaadi borçtur.

وَعْدُ ٱلكَرِيمِ دَيْنٌ.

642. The proof of the pudding is in the eating.

Ak mı kara mı önüne düşünce görürsün.

الْمَذَاقُ خَيْرُ بُرْهَانٍ على جَوْدَةِ الْحَلْوى.

643. The receiver is as bad as the thief.
Çalan da, çalınanı alan da birdir.
آخِذُ الْمَسْرُوقِ وَالسَّارِقُ سَوَاءٌ.

644. The rich man's pride is in his purse; the scholar, in his pamphlets.
Zenginin övüncü kesesi, alimin övüncü kitaplarıdır.
فَخْرُ الْغَنِيِّ بِكِيسِهِ وَفَخْرُ الْعَالِمِ بِكَرَارِيسِهِ.

645. The road to hell is paved with good intentions.
Akılsız dosttan akıllı düşman hayırlıdır.
الطَّرِيقُ إلى جَهَنَّمَ مَرْصُوفَةٌ بِالنَّوَايَا الْحَسَنَة.

646. The rotten apple injures its neighbours.
İtle yatan itle kalkar / Körle yatan şaşı kalkar.
التُّفَّاحَةُ الْعَفِنَةُ تُفْسِدُ جِيرَانَهَا.

647. The she-wolf gives birth only to a wolf.
Dişi kurttan, ancak kurt doğar.
لاَ تَلِدُ الذِّئْبَةُ إلاَّ ذِئْبًا.

648. The servant of a king is a king.
Kralın hizmetçisi de kraldır.
خَادِمُ الْمَلِكِ مَلِكٌ.

649. The shoemaker goes barefot, and the weaver naked.
Kunduracı yalın, dokumacı ise çıplaktır / Terzi kendi söküğünü dikemez.
السَّكَّافُ حَافٍ وَالْحَايِكَ عُرْيَانٌ.

650. The slaughtred ewe doesn't fear skinning.
Kesilmiş koyun derisinin yüzülmesinden korkmaz. (Ölmüş eşek kurttan korkmaz.)
الشَّاةُ الْمَذْبُوحَةُ لاَ يُؤْلِمُهَا السَّلْخُ.

651. The spirit is willing, but the flesh is weak.
Can ister fakat beden güçsüzdür.
الرُّوحُ رَاغِبَةٌ، لَكِنَّ الْجَسَدَ ضَعِيفٌ.

652. The soul is not where it lives, but where it loves.
Gönül sevdiği yerdedir, bulunduğu yerde değil.

الفُؤَادُ حَيْثُ يَعْشَقُ لاَ حَيْثُ يَكُونُ.

653. The strength of the chain is in the weakest link.
Zincirin kuvveti en zayıf halkası kadardır.
قُوَّةُ السِّلْسِلَةِ في أَضْعَفِ حَلَقَاتِهَا

654. The sun is larger than it looks.
İşler göründüğü gibi değildir.
لَيْسَتِ ٱلأُمُور بِظَوَاهِرِهَا.

655. The sweetness of success wipes out the bitterness of waiting.
Zaferin tadı, sabrın (bekleyişin) acılığını siler.
حَلاَوَةُ الظَّفَرِ تَمْحُو مَرَارَةَ الصَّبْرِ.

656. The tree begins with a seed.
Ağacın aslı çekirdektir. (Ağaç çekirdekten yetişir.)
أَوَّلُ الشَّجَرَةِ نُوَاةٌ.

657. The ungrateful and the viper are brothers.
Nankör ile yılan, kardeştir.
نَاكِرُ ٱلجَمِيلِ وَالثُّعْبَانُ أَخَوَانِ.

658. The virtue of affairs lies in the middle course.
İşlerin en hayırlısı orta olandır.
خَيْرُ ٱلأُمُورِ أوسطُهَا.

659. The watchman is the thief.
Bekçisi (koruyucusu) hırsızıdır.
حَامِيهَا حَرَامِيهَا.

660. The way to a man's heart is through his stomach.
Erkeğin kalbine giden yol midesinden geçer.
الطَّرِيقُ إلى قَلْبِ الرَّجُلِ تَمُرُّ عَبْرَ مَعِدَتِهِ / المَعِدَةُ مفتاح القلب.

661. The way to Babylon will never bring you to Jerusalem.
Babil yolu Kudüs'e gitmez.
الطَّرِيقُ إلى بَابِلِ لاَ تُوصِلُكَ إلى ٱلقُدْس.

662. The wicked even hate vice in others.
Kötüler bile başkalarının rezaletinden nefret eder.
حَتَّى ٱلأَشْرَارِ يَكْرَهُونَ الرَّذِيلَةَ في ٱلآخَرِينَ.

663. The wise man is he who rules his tongue.
Akıllı dilini tutandır.

العَاقِلُ مَنْ عَقَلَ لِسَانَهُ.

664. The wish is father to the thought.
Düşüncenin babası istektir.

أَصْلُ اْلفِكْرِ رَغْبَةٌ.

665. The worst wheel of the cart makes the most noise.
Arabanın en kötü tekerleği en çok gürültü çıkaranıdır.
أَسْوَأُ عَجَلاَتِ اْلعَرَبَةِ أَكْثَرُهَا ضَجِيجًا.

666. There are tricks in every trade.
Her mesleğin sırları vardır.

لِكُلِّ مِهْنَةٍ أَسْرَارُهَا.

667. There are two sides to every question.
Her meselenin iki yönü vardır / Deve ne halde, deveci ne halde?

لِكُلِّ مَسْأَلَةٍ وُجْهَتَا نَظَرٍ.

668. There is always someone who is worse than yourself.
Her zaman kendinden kötü durumda olan birisi vardır.
مَنْ نَظَرَ إِلى مَصَائِبِ النَّاسِ هَانَتْ عَلَيْهِ مُصِيبَتُهُ.

669. There is a black sheep in every flock.
Her sürüde, bir kara koyun bulunur. (Her ailede bir sorun çıkaran vardır)

فِي كُلِّ قَطِيعٍ نَعْجَةٌ سَوْدَاءُ.

670. There is no darkness like ignorance.
Cehalet gibi bir karanlık yoktur.

لاَ ظَلاَمَ كَاْلجَهْلِ.

671. There is no place like home.
Vatan gibi mekan yoktur.

لاَ مَكَان كَالْوَطَنِ.

672. There is no rose without a thorn.
Gül dikensiz olmaz.

لاَ وَرْدَةَ مِنْ غَيْرِ شَوْكٍ.

673. There is no garden without its weeds.
Dikensiz gül olmaz, engelsiz yar olmaz.
لِكُلِّ حَدِيقَةٍ أَعْشَابُهَا الضَّارَّةُ.

674. There is no pleasure without pain.
Cefayı çekmeyen (aşık) sefanın kadrini bilmez.
لاَ لَذَّةَ مِنْ دُونِ أَلَمٍ.

675. There is no smoke without some fire.
Ateş olmayan yerden duman çıkmaz.
لاَ دُخَانَ بِلاَ نَارٍ.

676. There is no time like the present.
Gün bu gündür.
لاَ وَقْتَ كَالْحَاضِرِ.

677. There is no wheat without chaff.
Samansız buğday olmaz.
لاَ قَمْحَ مِنْ دُونِ تِبْنٍ.

678. There is nothing new under the sun.
Değişen bir şey yok / Eski hamam, eski tas.
لاَ جَدِيدَ تَحْتَ الشَّمْسِ.

679. There will be sleeping enough in the grave.
Sen işi bırakmayınca iş seni bırakmaz.
فِي الْقَبْرِ نَوْمٌ عَمِيقٌ.

680. They brag most who can do least.
Boş fıçı çok langırdar.
مَنْ يَتَفَاخَرُ كَثِيرًا يَعْمَلُ قَلِيلاً.

681. Things have resumed their old course.
Herşey eski halini aldı / İşler yoluna girdi.
عَادَتِ الْمِيَاهُ إِلَى مَجَارِيهَا.

682. Things said at night are erased by daylight.
Gece söylenen gündüz yok olur.
كَلاَمُ اللَّيْلِ يَمْحُوهُ النَّهَارُ.

683. This is the way of the world.
Bu, dünyanın halidir.
هذهِ حَالُ الدُّنْيَا.

684. This world's riches remain in this world.
Dünya malı dünyada kalır.
مَالُ الأَرْضِ يَبْقَى بِالأَرْضِ.

685. Those who live in glass houses should not throw stones.
Sırça köşkte oturan komşusuna taş atmamalı.
مَنْ كَانَ بَيْتُهُ مِنْ زُجَاجٍ لاَ يَرْشُقُ النَّاسَ بِالْحِجَارَةِ.

686. Though reminded its a he-goat, he says, "Milk it".
Ona teke dersen, o da sana "sütünü sağ" der.
قُلْ لَهُ تَيْسٌ، يَقُلْ لَكَ احْلِبْهُ.

687. Time and tide wait for no man.
Fırsat elden gidince bir daha bulunmaz.
الوَقْتُ وَالمدّ لا ينتظران أحداً.

688. Time is money.
Vakit nakittir.
الوَقْتُ مِنْ ذَهَبٍ.

689. Tit for tat.
Göze göz, dişe diş / kısasa kısas.
كَمَا تَدِينُ تُدَانُ - (وَاحِدَةٌ بِوَاحِدَةٍ)

690. To add fuel to the fire.
Yangına körükle gitmek.
يَزِيدُ فِي النَّارِ حَطَبًا.

691. To be a chief of people is to serve them.
Milletin büyüğü milletine hizmet edendir.
كَبِيرُ الْقَوْمِ خَادِمُهُمْ.

692. To be in debt -even for a penny - is humiliation.
Borç, bir kuruş da olsa küçültücüdür.
اَلدَّيْنُ مَذَلَّةٌ وَلَوْ كَانَ دِرْهَمًا.

693. To build castles in the air.

Gerçekleşmeyecek hayaller peşinde koşmak.

يَبْنِي فِي ٱلْهَوَاءِ قُصُوراً.

694. To honour the dead is to bury them.

Ölüye en büyük saygı onu defnetmektir.

كَرَامَةُ ٱلْمَيِّتِ دَفْنُهُ.

695. To kill two birds with one stone.

Bir taşla iki kuş vurmak.

يَقْتُلُ عُصْفُورَيْنِ بِحَجَرٍ وَاحِدٍ.

696. Tomorrow is another day.

Yarın başka bir gündür.

غداً يَوْمٌ آخَرُ.

697. Too many cooks spoil the broth.

Horozu çok olan köyün sabahı geç olur.

كَثْرَةُ الطَّبَّاخِينَ تُفْسِدُ الطَّبْخَةَ.

698. To much blame causes friends to part.

Çok kınama, dostları ayırır.

كَثْرَةُ ٱلْعِتَابِ تُفَرِّقُ ٱلأَحْبَابَ.

699. Truthfulness helps one to gain livelihood.

Doğruluk rızkı bollaştırır.

الصِّدْقُ يُعِينُ على الرِّزْقِ.

700. Truth is stranger than fiction.

İnsan rüyada görse inanmaz.

الحَقِيقَةُ أَغْرَبُ مِنَ ٱلْخَيَالِ.

701. Truth is the daughter of time.

Hakikat zamana göredir.

الحَقِيقَةُ ابْنَةُ الزَّمانِ.

702. Truth will prevail.

Hak yerini bulur / Hak daima galip olur.

الحَقِيقَةُ غَالِبَةٌ في النِّهَايَةِ

703. Truth needs no flowers of speech.

Gerçek, süslü sözler gerektirmez.

لاَ تَحْتَاجُ ٱلحَقِيقَةُ إلى أزْهَارِ ٱلبَدِيعِ.

704. Try your friend before you trust him.
Arkadaşına güvenmeden önce onu bir dene.
جَرِّبْ صَدِيقَكَ قَبْلَ أَنْ تَثِقَ بِهِ.

705. Two eyes see more than one.
İki göz, bir gözden iyi görür.
مَا تَرَاهُ عَيْنَانِ أكْثَرُ مِمَّا تَرَاهُ وَاحِدَةٌ.

706. Two heads are better than one.
İki görüş bir görüşten iyidir.
رَأْيَانِ خَيرٌ مِنْ وَاحِدٍ.

707. Two of a trade can never agree.
Aynı meslekten iki kişi anlaşamaz.
لاَ يَتَّفِقُ اثْنَانِ مِنْ نَفْسِ ٱلمِهْنَةِ.

708. Two water melons can't be held in one hand.
İki karpuz bir koltukğa sığmaz.
لاَ تُمْسَكُ بَطِّيخَتَانِ بِيَدٍ وَاحِدَةٍ.

709. Two wrongs do not make a right.
İki hata bir doğru etmez.
خَطَآنِ لاَ يُشَكِّلاَنِ صَوَابًا.

U

710. Union is strength.
Birlik Kuvvettir.
الإتِّحَادُ قُوَّةٌ.

711. United we stand, divided we fall.
Birlikten kuvvet doğar.
الإتِّحَادُ ثَبَاتٌ، وَالتَّشَتُّتُ سُقُوطٌ.

712. Unless one suffers, one does not learn.
Zora katlanmadan (acı çekmeden) öğrenilmez.
ٱلمَرْءُ لاَ يَتَعَلَّمُ حَتَّى يَتَأَلَّمَ.

713. Use makes perfection.

Meşk kemale erdirir.

لاَ يَكُونُ اْلاتْقَانُ إلاَّ بِاْلمُمَارَسَةِ.

714. Use soft words and hard arguments.

Tatlı dilli ol ve azimle mücadele et.

كُنْ لَطِيفَ اْلكَلاَمِ وَجَادِلْ بِحَزْمٍ.

715. Use the means and trust in God.

Önce, üzerine düşeni yap, sonra Allah'a tevekkül et.

قُمْ بِمَا عَلَيْكَ وَاتَّكِلْ على اللّه.

716. Use your wit as a buckler not as a sword.

Aklını kalkan gibi kullan kılıç gibi kullanma.

العَقْلُ تِرْسٌ وَلَيْسَ بِسَيْفٍ.

717. Use your mind first, and then rely on God.

(Deveni) sağlam kazığa bağla sonra tevekkül et.

اِعْقِلْهَا ثُمَّ تَوَكَّلْ.

V

718. Vain glory blosssoms, but never bears.

Sahte şeref, çiçek açar ama meyve vermez.

اَلمَجْدُ الزَّائِفُ يُزْهِرُ وَلاَ يُثْمِرُ.

719. Variety is the spice of life.

Tebdil-i mekanda ferahlık vardır.

التَّنَوُّعُ عَبِيرُ اْلحَيَاةِ.

720. Venture a small fish to catch a great one.

Kaz gelen yerden tavuk esirgenmez.

جَازِفْ بِاْلقَلِيلِ لاِصْطِيَادِ اْلكَثِيرِ.

721. Victory over the weak is a defeat.

Zayıfa karşı galip gelmek hezimettir.

الظَّفَرُ بِالضَّعِيفِ هَزِيمَةٌ.

722. Vinegar offered free is as sweet as honey.

Bedava sirke baldan tatlıdır.

الخَلُّ بِالْمَجَّانِ حُلْوٌ كَالْعَسَلِ.

723. Virtue is a jewel of great price.

Kemâlin var ise bulursun yerin.

الفَضِيلَةُ جَوْهَرَةٌ غَالِيَةُ الثَّمَنِ.

724. Virtue is its own reward.

İyilik yap denize at, balık bilmezse Halik bilir.

الفَضِيلَةُ تُكَافِىءُ نَفْسَهَا.

725. Virtue may be overclouded for a while, but will shine at last.

Fazilet bir müddet gizli kalsa da sonunda açığa çıkar.

قَدْ تُحْجَبُ الْفَضِيلَةُ زَمَنًا، لَكِنَّهَا تُشْرِقُ فِي النِّهَايَةِ.

726. Virtue means sweat.

Fazilet, alın teridir.

الفَضِيلَةُ فِي عَرَقِ الْجَبِينِ.

727. Vows made in storms are forgotten in calms.

Gök gürlemeyince "Allah Allah" denmez.

الوُعُودُ الْمَقْطُوعَةُ أَثْنَاءَ الْعَوَاصِفِ تَنْدَثِرُ أَوْقَاتَ الصَّحْوِ.

W

728. Wait and let things take their course.

Bekle, herşey yoluna girsin.

دَعِ التَّقَادِيرَ تَجْرِي فِي أَعِنَّتِهَا.

729. Waiting for death is worse than death itself.

Ölümü beklemek ölmekten daha kötüdür.

شَرٌّ مِنَ الْمَوْتِ إِنْتِظَارُهُ.

730. Wake not a sleeping dog.

Uyuyan köpeği uyandırma.

لاَ تُوقِظْ كَلْبًا نَائِمًا

731. Walls have ears.

Yerin kulağı vardır.

لِلْجُدْرَانِ آذَانٌ.

732. Want is the mother of industry.

Hacet çalışmanın anasıdır.

الحَاجَةُ أُمُّ ٱلعَمَلِ.

733. Want of care admits despair.

Yardım istemek, çaresizliği kabullenmektir.

الإهْمَالُ سَبِيلُ يُؤَدِّي إِلى ٱليَأْسِ.

734. War for the spectators is easy.

Savaş, seyredene kolay gelir.

مَا أَهْوَنَ ٱلحَرْبَ على النَّظَّارَةِ.

735. War is death's feast.

Harp ölümün ziyafetidir.

الحَرْبُ وَلِيمَةُ ٱلمَوْتِ.

736. Warmth is health, though in the midst of summer.

Yazın ortasında bile olsa sıcaklık sağlıktır.

"الدَّفَا عَفَا وَلَوْ في عِزِّ الصَّيْفِ."

737. Waste not, want not.

İsraf yoksulluğu getirir.

التَّبْذِيرُ يُورِثُ ٱلقِلَّةَ.

738. Water flowed under his feet and he was not aware of it.

Altıntan sular aktı fakat haberi olmadı.

جَرَتِ ٱلمِيَاهُ مِنْ تَحْتِهِ وَلَمْ يَدْرِ.

739. Water is a boon in the desert, but the drowning man curses it.

Su çölde nimettir, ama boğulan için felakettir.

المِيَاهُ في الصَّحْرَاءِ نِعْمَةٌ وَعلى ٱلغَرِيقِ نِقْمَةٌ.

740. We are all slaves of opinion.

Hepimiz görüşümüzün kölesiyiz / Herkes kendi aklını beğenir.

كُلُّنَا عَبِيدُ الرَّأْيِ.

741. We can live without our friends, but not without our neighbours.

Arkadaşsız yaşanır komşusuz yaşanmaz.

المَرْءُ يَعِيشُ مِنْ دُونِ أَصْدِقَائِهِ، لَكِنْ لَيْسَ مِنْ دُونِ جِيرَانِهِ.

742. We easily forget our faults when nobody knows them.

Yanlışlarımızı başkaları bilmeyince hemen unuturuz.
نَنْسى أَخْطَاءَنَا بِسُهُولَةٍ حِينَ يَجْهَلُهَا ٱلآخَرُونَ.

743. Wedlock is padlock.
Evinde rahat olmayan dünya cehennemindedir.
الزَّوَاجُ قُفْلٌ مُحْكَمٌ.

744. We shall lie all alike in our graves.
Kabirde hepimiz eşitiz.
جَمِيعُنَا سَوَاسِيَةٌ فِي ٱلْقُبُورِ.

745. Wealth and content do not always live together.
Zenginlik ve kanaat bir arada bulunmaz.
الغِنى وَٱلْقَنَاعَةُ لاَ يَقْتَرِنَانِ.

746. Wealth is not his who gets it, but his who enjoys it.
Servet sahibinin değil, ondan faydalananındır.
لَيْسَتِ الثَّرْوَةُ لِمَنْ يَمْلِكُهَا بَلْ لِلَّذِي يَنْعَمُ بِهَا.

747. Wealth unused might as well not exist.
Kullanılmayan servet, yok sayılır.
لاَ تَكُونُ الثَّرْوَةُ إلاَّ عِنْدَ اسْتِعْمَالِهَا.

748. Weigh right, and sell dear.
Doğru tart, pahalı sat.
زِنْ صَحِيحًا وَبِعْ غَالِيًا.

749. Well begun is half done.
Doğru başlangıç, işin yarısıdır.
البِدَايَةُ الصَّحِيحَةُ نِصْفُ ٱلعَمَلِ.

750. What cannot be cured must be endured.
Başa gelen çekilir.
مَا لاَ يُصْلَحُ، تَحَمُّلُهُ أَصْلَحُ.

751. What children hear at home soon flies abroad.
Çocukların evde dinledikleri, dışarda çabuk yayılır.
مَا يَسْمَعُهُ ٱلأَوْلاَدُ فِي ٱلبَيْتِ يَنْتَشِرُ سَرِيعًا فِي ٱلْخَارِجِ.

752. What is done cannot be undone.

Olan oldu. / Geçmişe mazi derler.

مَا تَمَّ تَمَّ.

753. What is done by night appears by day.
Gecenin gizlediğini gündüz ifşa eder.

مَا كَتَمَهُ اللَّيْلُ يَفْضَحُهُ النَّهَارُ.

754. What is learnt young is hard to lose.
Küçük yaşta öğrenilen unutulmaz.

العِلْمُ فِي الصِّغَرِ كَالنَّقْشِ فِي ٱلْحَجَرِ.

755. What is not right must be wrong.
Doğru olmayan şey yanlıştır.

مَا لَيْسَ بِصَحِيحٍ فَهُوَ خَطَأٌ.

756. What man had done, man can do.
İnsanoğlunun yaptığı bir şeyi insan yapabilir.

مَا أَنْجَزَهُ ٱلإِنْسَانُ يَسْتَطِيعُ ٱلإِنْسَانُ إِنْجَازَهُ.

757. What the eye does not see the heart does not grieve over.
Göz görmeyince gönül katlanır.

مَا لاَ تَرَاهُ ٱلْعَيْنُ لاَ يَأْسَى عَلَيْهِ ٱلْفُؤَادُ.

758. What your glass tells you will not be told by counsel.
Gözünle gördüğün, duyduğun gibi olmaz.

مَا تُخْبِرُكَ عَنْهُ مِرْآتُكَ لاَ تُخْبِرُكَ عَنْهُ ٱلْمَشْوَرَةُ.

759. When all men speak, no man hears.
Herkes konuştuğu zaman kimse duymaz.

إِذَا تَكَلَّمَ ٱلْجَمِيعُ، فَلَنْ يَسْمَعَ أَحَدٌ

760. When abundant, everything is cheap in price except intelligence: the more abundant the more precious.
Herşey çoğaldıkça ucuz olur. Ancak akıl çoğaldıkça değeri artar.

كُلُّ شَيْءٍ يَرْخَصُ إِذَا كَثُرَ، إِلاَّ ٱلْعَقْلُ، كُلَّمَا كَثُرَ إِزْدَادَ قِيمَةً.

761. When asked about his father, the mule says, the horse is his uncle.
Katıra "baban kimdir" demişler, "at dayımdır" demiştir.

قَالُوا لِلْبَغْلِ: مَنْ أَبُوكَ؟ قَالَ: الحِصَانُ خَالِي.

762. When children stand still, they have done some ill.
Çocuklar sustukları zaman bu onların bir yaramazlık yaptıkları anlamına gelir.
إِذَا صَمَتَ ٱلأَطْفَالُ فَذَلِكَ يَعْنِي أَنَّهُمُ اقْتَرفوا شَيْئًا.

763. When in Rome, do as the Romans do.
Ya bu deveyi güdersin ya bu diyardan gidersin. / Zaman sana uymazsa sen zamana uy.
حِينَ تَحُلُّ فِي رُومَا، اِتَّبِعْ تَقَالِيدَ أَهْلِهَا / إذا كُنْتَ فِي قوم فَاحْلِبْ فِي إِنائِهم.

764. When it concerns the stomach, the mind is lost.
Midesi boş olanın kafası çalışmaz.
عِنْدَ ٱلبُطُونِ ضَاعَتِ ٱلعُقُولُ.

765. When modesty is lost, adversity prevails.
Utanma duyguları giderse musibetler gelir.
إِذَا ذَهَبَ ٱلحَيَاءُ، حَلَّ ٱلبَلاَءُ.

766. When one door shuts, another opens.
Allah bir kapıyı kaparsa başka kapıyı açar.
إِذَا انْغَلَقَ بَابٌ. فُتِحَتْ أَبْوَابٌ أُخْرى.

767. When poverty comes in at the door, love flies out of the window.
Fakirlik kapıdan girdiği zaman aşk pencereden kaçar.
إذا دَخَلَ ٱلفَقْرُ مِنَ ٱلبَابِ، فَرَّ ٱلحُبُّ مِنَ النَّافِذَةِ.

768. When sorrow is asleep, wake it not.
Hüzün uykuda olduğu zaman onu uyandırma.
إذا كَانَ ٱلحُزْنُ نَائِمًا فَلاَ تُوقِظْهُ.

769. When the cat is away, the mice will play.
Kedinin olmadığı yerde fareler cirit atar.
إذا غَابَ ٱلقِطُّ لَعِبَتِ ٱلفِئْرَانُ.

770. When the well is dry, we know the worth of water.
Suyun kıymetini ancak kuyu kuruduğu zaman anlarız.
لاَ نَعْرِفُ قِيمَةَ ٱلمَاءِ إلاَّ حِينَ تَجِفُّ ٱلبِئْرُ.

771. When the iron is hot, it is time to strike.
Demir tavında dövülür.
إذا كَانَ ٱلْحَدِيدُ حَامِيًا، فَذلِكَ أَوَانُ الضَّرْبِ.

772. When you know the reason, there is no more surprise.
Nedeni bilinirse şaşkınlık olmaz.
إذَا عُرِفَ السَّبَبُ، بَطُلَ ٱلْعَجَبُ.

773. When your son is grown up, take him as brother.
Oğlun büyüdüğü zaman ona yoldaş ol.
إذا كَبُرَ ابْنُكَ خَاوِيهِ.

774. Where ignorance is bliss it is folly to be wise.
Cehaletin nimet sayıldığı yerde, filozof olmak ahmaklıkdır.
حَيْثُمَا تَكُونُ ٱلْجَهَالَةُ نَعِيمًا، مِنَ ٱلْحَمَاقَةِ أَنْ تَكُونَ حَكِيمًا.

775. Where love fails, we spy all faults.
Aba da bir diba da bir giyene, güzel de bir çirkin de bir sevene.
حَيْثُ يَنْعَدِمُ ٱلْحُبُّ نُلاَحِظُ جَمِيعَ ٱلأَخْطَاءِ.

776. Where there is a will, there is a way.
Meramın elinden birşey kurtulmaz.
الإرَادَةُ تَشُقُّ أَصْعَبَ طَرِيقٍ.

777. Wherever you earn your living, there you stay.
Nerede karnın doyarsa orada kal.
حَيْثُمَا تُرْزَقُ الرِّزْقُ.

778. Where words fail, beating succeeds.
Sözün fayda vermediği yerde (bazan) **dayak fayda verir.**
يَنْفَعُ الضَّرْبُ حَيْثُ لاَ يَنْفَعُ ٱلْكَلاَمُ.

779. White hair is a show of dignity.
Saç ağarması olgunluğun belirtisidir.
الشَّيْبُ هَيْبَةٌ.

780. While there is life there is hope.
Ümitsiz yaşam olmaz.
لاَ سَبِيلَ لِلأَمَلِ إلاَّ فِي قَلْبٍ يَنْبِضُ.

781. Why regret the fodder-bag after the mare is stolen.

At gittiğine göre, yem torbasına üzülmek gerekmez.

رَاحَتِ ٱلْفَرَسُ، لاَ أَسَفَ عَلى ٱلْمِخْلاَةِ.

782. Wit has always an answer ready.

Zekinin cevabı hazırdır.

الذَّكِيُّ جَوَابُهُ تَحْتَ إِبْطِهِ.

783. With good health, everything tastes delicious.

Herşey sağlık ve afiyetle güzeldir.

كُلُّ شَيْءٍ مَعَ ٱلْعَافِيَةِ طَيِّبٌ.

784. Women have long hair and short wisdom.

Kadınların saçı uzun aklı kısa olur.

لِلنِّسَاءِ شَعْرٌ طَوِيلٌ وَعَقْلٌ قَصِيرٌ

785. Women in mischief are wiser than men.

Fesatlıkta kadınların aklı erkeklerinkinden üstündür.

النِّسَاءُ فِي ٱلْمُشَاكَسَةِ أَعْقَلُ مِنَ الرِّجَالِ.

786. Women laugh when they can, and weep when they will.

Kadınlar gülebildikleri zaman gülerler ve istedikleri zaman ağlarlar.

تَضْحَكُ النِّسَاءُ عِنْدَمَا يَسْتَطِعْنَ وَيَبْكِينَ عِنْدَمَا يُرِدْنَ.

787. Words cut more than swords.

Dil yarası mızrak yarasından acıdır. / Dil kılıçtan keskindir.

وَخْزُ اللِّسَانِ أَحَدُّ مِنْ وَخْزِ السِّنَانِ.

788. Would he who fears not the lion fear a dog?

Aslandan korkmayan, köpekten korkar mı?

هَلْ يَخْشَى ٱلْكَلْبَ مَنْ لاَ يَخْشَى ٱلأَسَدَ؟

Y

789. Years know more than books.

Çok yaşayan çok bilir.

الدَّهْرُ أَخْبَرُ مِنَ ٱلْكُتُبِ.

790. Yesterday will not be called again.
Geçmişe mazi denir.

مَا فَاتَ مَاتَ.

791. You cannot burn the candle at both ends.
Mum iki ucundan yakılmaz.

لاَ تُضَاءُ الشَّمْعَةُ مِنْ طَرَفَيْهَا.

792. You cannot build a wall with one stone.
Duvar, bir taşla örülmez.

لاَ يُبْنَى الْحَائِطُ بِحَجَرٍ وَاحِدٍ.

793. You cannot whistle and drink at the same time.
Her şeyi bilen birşey bilmez.

لاَ يَسَعُكَ أَنْ تُصَفِّرَ وَتَشْرَبَ فِي آنٍ مَعًا.

794. You cannot judge a man till you know his story.
Kişinin öyküsünü bilmeden hakkında hüküm verme.

لاَ تَحْكُمْ على امْرِئٍ حَتَّى تَعْرِفَ قِصَّتَهُ.

795. You cannot know the good in him until you have tried other.
Başkasını denemedikçe onun hayrını bilemezsin.

لاَ تَعْرِفُ خَيْرَهُ حَتَّى تُجَرِّبَ غَيْرَهُ.

796. You cannot make an omelet without breaking eggs.
Yumurta kırmadan omlet yapılmaz.

لاَ تُحَضِّرِ الْعُجَّةَ إلاَّ بَعْدَ فَقْسِ الْبَيْضِ.

797. You cannot put old heads on young shoulders.
Yaşlı kafalar, genç omuzların üzerine oturtulmaz

وَهَلْ تَسْتَوِي الرُّؤُوسُ الْمُسِنَّة على الأَكْتَافِ الشَّابَّةِ؟

798. You cannot serve God and mammon.
Aynı anda hem Allah'a hem de mala tapılmaz.

يَتَعَذَّرُ عَلَيْكَ أَنْ تَعْبُدَ اللّهَ وَالْمَالَ فِي آنٍ مَعًا.

799. You have no real friend except after a fight with him.
Gerçek arkadaş, kavgadan sonra edinilir.

لاَ تَأْخُذْ صَاحِبًا إلاَّ بَعْدَ عَدَاوَةٍ.

800. You must take the will for the deed.

Ameller niyetlere göredir.

إنَّمَا ٱلأعْمَالُ بِالنِّيَّات.

801. You never know that you can do till you try.

Denemeden, yapabileceğini bilemezsin.

التَّجْرِبَةُ دَلِيلُ ٱلاسْتِطَاعَة.

802. You near neighbour is better than your distant brother.

Yakın komşun, uzak kardeşinden iyidir.

جَارُكَ ٱلقَرِيبُ، وَلاَ أخُوكَ ٱلبَعِيدُ.

803. You are fine as long as your nighbour is fine.

Komşun iyi oldukça sen de iyi olursun.

أنْتَ بِخَيْرٍ مَا دَامَ جَارُكَ بِخَيْرٍ.

804. Your ruler is your oppressor; who can you appeal to?

Başındaki zalimse, kime şikayet edeceksin?

حَاكِمُكَ ظَالِمُكَ، لِمَنْ تَشْكُو أمْرَكَ؟

805. Youth and health are only valued when lost.

İki şey vardır ki onları kaybetmeyince değerini anlayamayız: Gençlik ve afiyet.

شَيْئَانِ لاَ نَعْرِفُ فَضْلَهُمَا إلاَّ حِينَ نَفْقِدُهُمَا: الشَّبَابُ وَٱلعَافِيَة.

Z

806. Zeal without knowledge is fire without light.

Çok çabalayan çok yorulur.

الحَمَاسَةُ ٱلجَاهِلَةُ نَارٌ مِنْ دُونِ ضِيَاءٍ.

807. Zeal without knowledge is a runaway horse.

Suyun akıntısına gitmeyen yorulur / Kuru gayret çarık eskitir.

الحَمَاسَةُ ٱلجَاهِلَةُ فَرَسٌ جَمُوحٌ.

KAYNAKÇA

Aksoy, Ömer Asım, **Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü ATASÖZLERİ SÖZLÜĞÜ 1**, TDK. Yay.: 325, Ankara 1981.

Burckhardt, J.L., **Arabic Proverbs**, Curzon Press 1984.

____, **Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü DEYİMLER SÖZLÜĞÜ 2**, TDK. Yayınları: 325/2, Ankara 1981.

Cowie, A.P. & Mackin R., **Oxford Dictionary of Current Idiomatic English**, Vol. 1, Oxford University Press, London 1976.

Dağpınar, Aydın, **Türkçe-İngilizce / İngilizce-Türkçe Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü**, Minnetoğlu Yayınları, İstanbul 1982.

Hava, J. G., **al-Faraid Arabic-English Dictionary**, Beyrut 1970.

Hornby, A.S. & Others, **The Learner's Dictionary of Current English**, Second Edition, Oxford University Press, London 1963.

Redhouse Sözlüğü, İngilizce-Türkçe, Redhouse Yayınevi, İstanbul 1979.

Redhouse Yeni Türkçe-İngilizce Sözlük, Redhouse Yayınevi, İstanbul 1968.

Tuğlacı, Pars, **İngilizce-Türkçe Deyimler Sözlüğü**, İstanbul 1978.

Wehr, Hans, **A Dictionary of Modern Written Arabic**, Ed. J. Milton Cowan, Otto Harrassowitz, Wies den 1979.

Yurtbaşı, Metin, **A Dictionary of Turkish Proverbs**, Turkish Daily News, Ankara 1993.

ابراهيم مصطفى، احمد حسن الزّيات، حامد عبد القادر، محمد علي النجار، **المعجم الوسيط** جزان، مجمع اللغة العربية، المكتبة العلمية، طهران.

ابو الفضل الميدانى، **كتاب مجمع الأمثال**، جزآن.

ابو هلال العسكرى، **جَمْهَرَة الأمْثال**، جزآن، المؤسسةالعربية الحديثة،١٩٦٤.

جبران مسعود، **الرائد** معجم لغوي عصري، بيروت ١٩٦٧.

زينة الكلام، قاموس الأمثال انكليزي - عربي، دار البحار، بيروت ١٩٨٧.

المعجم العربية الأساسي، من منشورات المنظمة العربية للتربية والثقافة والعلوم.

لويس معلوف، **المنجد فى اللغة والأدب والعلوم**، بيروت ١٩٥٦.